

Inspraakbundel

**Zienswijzen op Ontwerpbesluit 'AANVULLENDE
STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK FASE 2'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	3
KENNISGEVING.....	4
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS ZIENSWIJZENUMMER.....	5
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN ZIENSWIJZEN.....	6
ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0002.....	7

Woord vooraf

Van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019 lag het ontwerpbesluit ter inzage voor het project 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK FASE 2'. Een ieder kon naar aanleiding van de ontwerpbesluiten een zienswijze inbrengen.

Wat gaat er gebeuren?

Gasunie Transport Services B.V. (GTS) is van plan de bestaande stikstofinstallatie in de Tussenklappenpolder in Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen) uit te breiden. In de stikstofinstallatie wordt stikstof uit de lucht gewonnen. Het stikstof kan gemengd worden met geïmporteerd gas. Daardoor ontstaat er zogenaamd laagcalorisch gas. Dat gas is geschikt voor CV- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland en wordt via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie (o.a. een compressorgebouw, drie proceskolommen en een mengstation) en een circa 4 kilometer lange aardgasleiding vanaf de stikstofproductiefaciliteit naar de bestaande gasleiding aan de westzijde van de Meenteweg. De aanvullende stikstofproductiefaciliteit maakt gebruik van de bestaande stikstofleiding van de installatie naar de stikstofcaverne bij Heiligerlee. Om zo optimaal mogelijk gebruik te kunnen maken van de stikstofcaverne moet de stikstofinjectiecapaciteit van de caverne via een wijziging van het stikstof-opslagplan worden vergroot. De besluiten die daarvoor nodig zijn, worden in een afzonderlijke procedure voorbereid. Hiervan wordt te zijner tijd kennisgeving gedaan.

Waarom is dit project nodig?

Het kabinet heeft besloten om de gaswinning uit het Groningerveld zo snel mogelijk te beëindigen. De uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is daarvoor nodig. Vanaf het moment dat de uitbreiding van de stikstofinstallatie werkt (volgens planning in 2022), kan de gaswinning uit het Groningerveld per jaar (in een koud jaar) met ongeveer 7 miljard Nm³ worden verminderd.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is de rijkscoördinatieprocedure van toepassing. Het inpassingsplan en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden in één gecoördineerde procedure in een aantal fasen voorbereid. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure.

Zienswijzen

Op het ontwerpbesluit zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 2 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- bundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

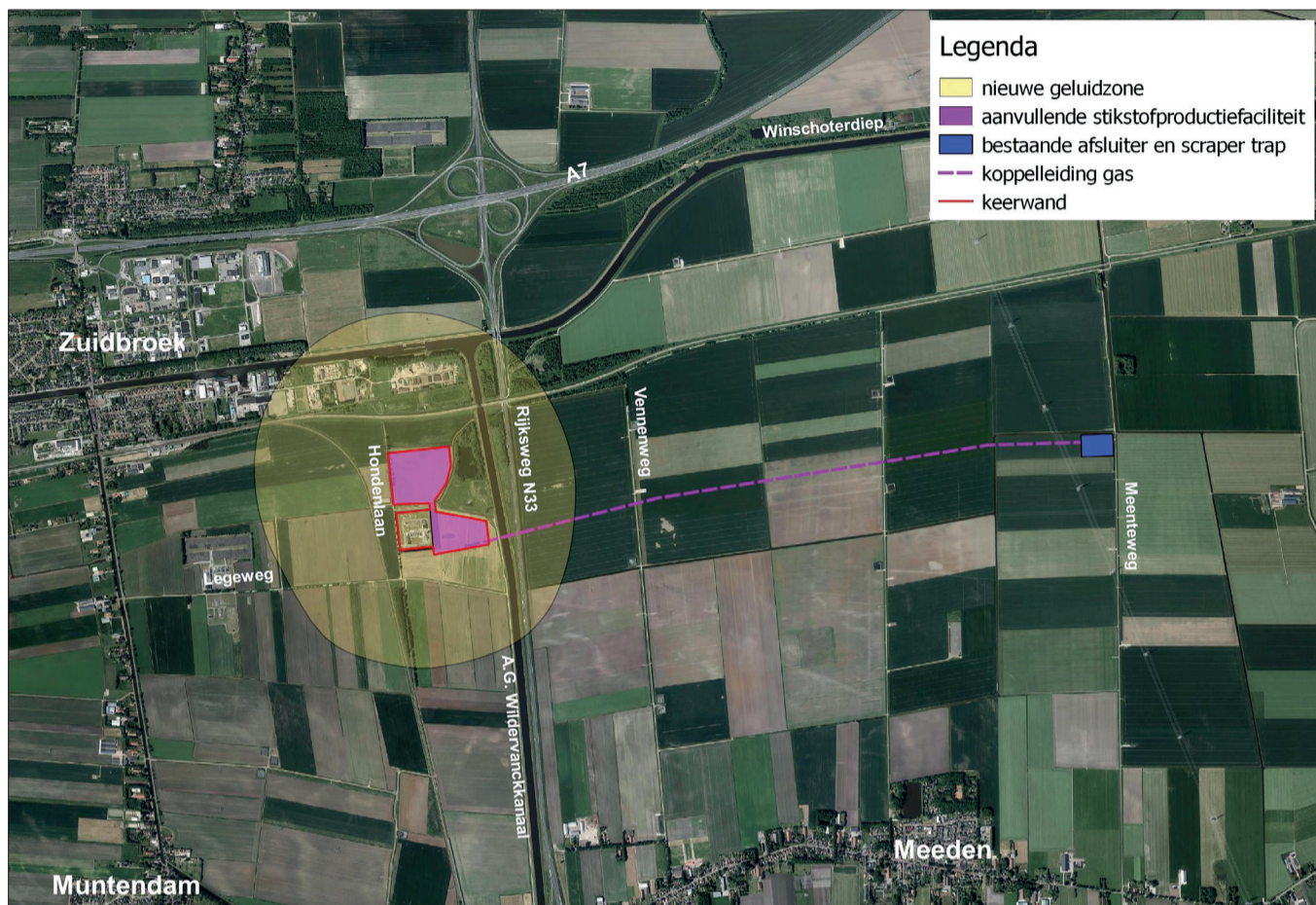
De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 5 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzenummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Bij de besluiten wordt aangegeven of en hoe met de zienswijzen, reacties en adviezen rekening is gehouden. Het moment waarop de terinzagelegging plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huis bladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Kennisgeving/bekendmaking aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek

Van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019 ligt voor de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek het ontwerpbesluit (fase 2) ter inzage. Iedereen kan tijdens deze termijn op het ontwerpbesluit reageren door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

Gasunie Transport Services B.V. (GTS) is van plan de bestaande stikstofinstallatie in de Tussenklappenpolder in Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen) uit te breiden. In de stikstofinstallatie wordt stikstof uit de lucht gewonnen. Het stikstof kan gemengd worden met geïmporteerd gas. Daardoor ontstaat er zogenaamd laagcalorisch gas. Dat gas is geschikt voor CV- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland en wordt via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie (o.a. een compressorgebouw, drie proceskolommen en een mengstation) en een circa 4 kilometer lange aardgasleiding vanaf de stikstofproductiefaciliteit naar de bestaande gasleiding aan de westzijde van de Meenteweg. De aanvullende stikstofproductiefaciliteit maakt gebruik van de bestaande stikstofleiding van de installatie naar de stikstofcaverne bij Heiligerlee. Om zo optimaal mogelijk gebruik te kunnen maken van de stikstofcaverne moet de stikstofinjectiecapaciteit van de caverne via een wijziging van het stikstof-opslagplan worden vergroot. De besluiten die daarvoor nodig zijn, worden in een afzonderlijke procedure voorbereid. Hiervan wordt te zijner tijd kennisgeving gedaan.

Waarom is dit project nodig?

Het kabinet heeft besloten om de gaswinning uit het Groningerveld zo snel mogelijk te beëindigen. De uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is daarvoor nodig. Vanaf het moment dat de uitbreiding van de stikstofinstallatie werkt (volgens planning in 2022), kan de gaswinning uit het Groningerveld per jaar (in een koud jaar) met ongeveer 7 miljard Nm³ worden verminderd.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is de rijkscoördinatieprocedure van toepassing. Het inpassingsplan en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden in één gecoördineerde procedure in een aantal fasen voorbereid. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure.

Deze kennisgeving gaat over fase 2 van de besluitvorming en gaat om één besluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

In een eerdere fase zijn het inpassingsplan en zeven van de overige besluiten vastgesteld en liggen inmiddels samen met het milieueffectrapport (MER) van 31 mei 2019 tot en met 12 juli 2019 ter inzage. Binnen deze termijn kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In deze fase wordt een van de benodigde besluiten ter inzage gelegd.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt het ontwerpbesluit van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019 digitaal inzien op www.bureau-energieprojecten.nl. Op papier kunt u deze stukken in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op de volgende locatie:

- Gemeente Midden-Groningen, Gorecht-Oost 166, 9603 AC Hoogezand, telefoon 0598 - 37 37 37.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen kan een zienswijze indienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van het ontwerpbesluit. U kunt hierbij denken aan:

- Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten of in het MER?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
- Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van het ontwerpbesluit of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Alleen als u een zienswijze op het ontwerpbesluit heeft ingediend, kunt u later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019. Dat kan op verschillende manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Stikstofinstallatie Zuidbroek'. U krijgt dan per brief een ontvangstbevestiging.

U kunt niet reageren per e-mail.

- Per post

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Stikstofinstallatie Zuidbroek – Fase 2
Postbus 248

2250 AE Voorschoten

Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.

- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen kunt u op werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer 070 - 379 89 79.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft achtergelaten. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig is. U vindt meer informatie over het privacybeleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De ontvangen zienswijzen en reacties worden betrokken bij het vaststellen van het definitieve besluit. Het definitieve besluit wordt vervolgens ter inzage gelegd.

Dit wordt aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Op dat moment start de beroepstermijn.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek en alle bijbehorende documenten vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u nog vragen? Dan kunt u met Bureau Energieprojecten bellen via telefoonnummer 070 - 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. De zienswijzen zijn vanaf pagina 7 opgenomen.

Zienswijzen op ontwerpbesluit 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK FASE 2'

Registratienummer	Zienswijzenummer
e1b-OB-0001	0001
e1b-OB-0002	0002

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijze van organisaties op ontwerpbesluit 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT
ZUIDBROEK FASE 2'

Zienswijzenummer	Organisatie
0001	Rein Advocaten en Adviseurs, ASSEN, namens particulieren

Zienswijzen 0001 tot en met 0002

Postbus 622, 9400 AP ASSEN

Aan Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Stikstofinstallatie Zuidbroek – Fase 2
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
AANGETEKENDE

26 JUL 2019

Assen, 25 juli 2019

Onderwerp : /Stikstoffabriek Zuidbroek
Uw referentie : Stikstofinstallatie Zuidbroek Fase 2
Advocaat : mr.
☎ mobiel :

Geacht heer, mevrouw,

Namens cliënten:

-
-
-
-
-
-
-

breng ik graag de navolgende zienswijze naar voren betreffende het ontwerpbesluit
Omgevingsvergunning voor de aanvullende stikstofinstallatie Zuidbroek.

Cliënten zijn allen woonachtig aan de te Muntendam en hebben direct uitzicht op de
te bouwen uitbreiding van de reeds bestaande stikstofinstallatie en ondervinden reeds thans
dagelijks overlast van het (bouw)verkeer van en naar de te ontwikkelen uitbreiding van de
stikstofinstallatie te Zuidbroek.

Gedurende de voorgenomen bouw van de uitbreiding van de stikstofinstallatie te Zuidbroek zullen
cliënten overlast ondervinden in de vorm van geluid, stof, stank en trillingen door het bouwverkeer.

De ten behoeve van de uitbreiding aangelegde ontsluitingsweg sluit rechtstreeks aan op de rotonde in de Duurkenakker. Nagenoeg alle bouwverkeer zal gebruik moeten maken van de Duurkenakker om de bouwlocatie te Zuidbroek te bereiken.

Cliënten troffen noch in de aanvraag voor de omgevingsvergunning noch in het ontwerpbesluit tot het verlenen van die vergunning enige opmerking aan betreffende de aan hen gedurende de uitvoering van de voorgenomen uitbreiding veroorzaakte hinder en overlast.

In het ontwerpbesluit zijn geen voorwaarden opgenomen ten gunste van cliënten ter beperking van de door hen te ondervinden overlast en hinder en zijn geen voorwaarden opgenomen waarin de vergunninghouder wordt verplicht die hinder te beperken en cliënten voor het door hen te ondervinden nadeel te compenseren.

Cliënten zijn van oordeel dat de feitelijke uitvoering van de uitbreidingswerkzaamheden die voor hen gedurende een lange periode overlast en hinder en daarmee nadeel en schade zal veroorzaken hun oorzaak vinden in het thans voorliggende ontwerpbesluit.

Het (ontwerp)besluit ligt daarmee ten grondslag aan het schadeveroorzakende feitelijke handelen dat door de uitvoering van de werkzaamheden plaats zal vinden. Cliënten zijn van oordeel dat daarmee bij de beoordeling van de aanvraag en het daarop te nemen besluit rekening dient te worden gehouden en aanvullende voorwaarden aan de vergunninghouder dienen te worden gesteld waaronder die tot compensatie van het door cliënten te ondervinden nadeel. Cliënten wijzen in deze op de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 26 juni 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1995.

Namens cliënten verzoek ik u in uw definitieve besluit met het voorgaande rekening te houden.

Met vriendelijke groet,

Betreft: Zienswijze Stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek – Fase 2 van familie de Wit.

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek – Fase 2
Postbus 248
2250 AE Voorschoten
AANGETEKENDE

Muntendam, 25-07-2019

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij brengen wij graag de navolgende zienswijze naar voren betreffende het ontwerpbesluit Omgevingsvergunning en de MER voor het realiseren van de aanvullende stikstofproductiefaciliteit in Zuidbroek met bijbehorende voorzieningen op het percelen ten noorden van Duurkenakker te Muntendam.

De redenen waarom wij een zienswijze indienen is omdat wij als belanghebbenden op Duurkenakker Muntendam in een situatie zijn beland met een stapeling van ontwikkelingen welke een enorme belasting voor ons woon- en leefklimaat en waardedaling van onze woningen tot gevolg hebben.

Woonachtig aan de in Muntendam ondervinden we reeds thans dagelijks overlast van het (bouw)verkeer van en naar de te ontwikkelen uitbreiding van de stikstofinstallatie te Zuidbroek.

Daarnaast zullen we gedurende de voorgenomen bouw van de uitbreiding van de stikstofinstallatie te Zuidbroek overlast ondervinden in de vorm van geluid, stof, stank en trillingen door het bouwverkeer.

De ten behoeve van de uitbreiding aangelegde ontsluitingsweg sluit rechtstreeks aan op de rotonde in de Duurkenakker. Nagenoeg al het bouwverkeer van de stikstofinstallatie zal gebruik moeten maken van de Duurkenakker om de bouwlocatie te Zuidbroek te bereiken.

In het ontwerpbesluit zijn geen voorwaarden opgenomen ten gunste van ons ter beperking van de door ons te ondervinden overlast en hinder en zijn geen voorwaarden opgenomen waarin de vergunninghouder wordt verplicht die hinder te beperken en ons voor het door ons te ondervinden nadeel te compenseren.

We zijn van oordeel dat de feitelijke uitvoering van de uitbreidingswerkzaamheden die voor ons gedurende een langere periode overlast en hinder en daarmee nadeel en schade (veroorzaakt) en zal veroorzaken hun oorzaak vinden in het thans voorliggende ontwerpbesluit.

Wij snappen dat er ontwikkelingen zijn op het gebied van energietransitie en dat de winning van het Groninger gas (laagcalorisch gas) beëindigd moet worden. Maar wij vragen u om begrip voor de ontstane situatie in ons kleine buurtschap.

Hieronder geven wij de zaken en belangen aan die onzes inziens over het hoofd zijn gezien en zaken die wij naar voren willen brengen:

1.0 Kadastrale gegevens in de aanvraag omgevingsvergunning

De aanvraag om de omgevingsvergunning voor het Bouwen Mengstation Zuidbroek te verlenen is onzes inziens niet correct ingediend en daarom niet geldig.

Onzes inziens ontbreekt er een kadastraal perceel in de aanvraag voor de Omgevingsvergunning voor het Bouwen mengstation Zuidbroek met bijbehorende voorzieningen op het perceel ten noorden van Duurkenakker te Muntendam, kadastraal bekend, gemeente Muntendam, sectie

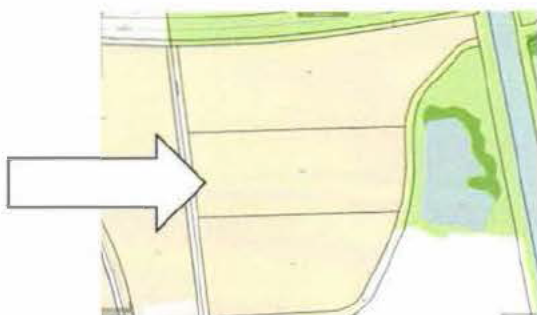
- 1.1. Onzes inziens is de aanvraag voor de Omgevingsvergunning voor het Bouwen mengstation/aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek met bijbehorende voorzieningen op percelen ten noorden van Duurkenakker te Muntendam welke digitaal ter inzage ligt bij Bureau Energieprojecten, kadastraal bekend, gemeente Muntendam, sectie niet correct ingediend en daarom niet geldig. De reden is dat kadastraal perceel gemeente Muntendam, sectie ontbreekt op de aanvraag.

Toelichting:

- Bureau Energieprojecten *Inspiraakpunt Stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek Fase 2, Aanvraag omgevingsvergunning bouwen mengstation gecombineerd digitaal pdf, pagina 8.*

Formulierversie 2019.01		Locatie	
1 Kadastraal perceelnummer			
Burgelijke gemeente	Midden-Groningen		
Kadastrale gemeente	Muntendam		
Kadastrale sectie			
Kadastraal perceelnummer			
Bouwplannaam			
Bouwnummer			
Gelden de voorwaarden in deze aanvraagstelling voor meerdere adressen of adressen?	☒ Ja		
	☐ Nee		
Specifieke locatie	047, 1349, 1537, 1538		
2 Eigendomsituatie			
Eigenaarsituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel		
	☐ U bent erfpachter van het perceel		
	☐ U bent huurder van het perceel		
	☒ Anders		
Uw belang in deze aanvraag	Geen recht van de belangen en instellingen en zwaarlijk gemachtigde		
3 Toelichting			
Eventuele toelichting op locatie	Zie bijgevoegde tekeningen.		

- **Kadastraal perceel: Muntendam, sectie**

2. Eerdere toezegging van de voormalige gemeente Menterwolde.

In de jaren 90 van de vorige eeuw heeft wethouder _____ van de toenmalige gemeente Menterwolde na de ontsluiting van Railport Groningen (RSCG) d.m.v. een nieuwe weg in de Duurkenakker de volgende mondelinge toezegging gedaan aan de bewoners van Duurkenakker: **“als er verdere ontwikkelingen kwamen ten noorden van Duurkenakker is het niet meer leefbaar voor de bewoners op Duurkenakker”** en de woorden **“U woont hier geen 5 jaar meer”**.

De familie _____ heeft destijds om een schriftelijk bevestiging gevraagd. Hetgeen is gebeurd. De brief is ondertekend door toenmalig burgemeester Meia Lantinga en gemeentesecretaris Klaas Nieland en van de toenmalige gemeente Menterwolde.

2.1 Onzes inziens zal elke gewone burger na een mondelinge toezegging van de betreffende wethouder en daarnaast een bevestiging per brief van de gemeentesecretaris en burgemeester aannemen: ‘Ok, mochten er ontwikkelingen komen ten noorden van Duurkenakker dan worden we weggekocht’. Echter dit wordt nu weggewimpeld door de gemeente Midden-Groningen. Ons geloof in een betrouwbare overheid is hierdoor inmiddels verdwenen.

Na de oogst van de zomer 2019 vinden er nagenoeg geen agrarische activiteiten meer plaats in de Tussenklappenpolder. In 2019 wordt de volledige polder ten noorden van de Duurkenakker, een zeer open en agrarisch gebied met vooral akkerbouw, vol gebouwd en zijn dit onzes inziens wel degelijk (een stapeling van) ontwikkelingen ten noorden van Duurkenakker.

2.1.1. Nieuwe weg

In augustus 2018 is Gasunie gestart met de aanleg van de nieuwe toegangsweg. Op de minirotonde Duurkenakker is een nieuwe afslag gerealiseerd naar de Hondenlaan voor de bouw van de stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek. We hebben de afgelopen maanden moeten ondervinden hoe groot de gevolgen zijn voor ons als aanwonenden nadat de weg is ontsloten in de Duurkenakker. _____ van Gasunie meldde eerder dat zijn bedrijf de overlast zoveel mogelijk wilde beperken. Helaas hebben wij geen idee wat hij hiermee bedoelde.

Het betreffende stukje Duurkenakker heeft een lengte van 250 meter. Vanaf de Rijksweg N33 over een minirotonde, een brug, Duurkenakkerweg, weer een minirotonde waarna de weg d.m.v. een nieuwe afslag op de minirotonde aansluit op de nieuw aangelegde weg naar de stikstofinstallatie.

Ondanks de ontgrondingswerkzaamheden op de locatie zelf moeten er nog enorme hoeveelheden zand en gebroken puin aangevoerd worden. Deze transporten en het overig vrachtverkeer voor de bouw en weg hebben ervoor gezorgd dat we in de afgelopen maanden te maken kregen met enorme toename van verkeer, lawaai en files voor ons huis. Dit kwam bovenop het toch al drukke stukje Duurkenakker, een flessenhals welke fungeert vanaf de Rijksweg N33 als toegangsweg naar de containerterminal Railport Groningen, het douanekantoor in Veendam, Veendam Noord en de dorpen Muntendam en Meeden. Daarnaast ondervinden we als direct aanwonenden ontzettend veel extra overlast van het gebons van de oude Meedenerbrug waar de provincie maar geen oplossing voor heeft.

Voor de tweede keer krijgen we te maken met een ontsluiting in de Duurkenakker. Na de opening van Railport Groningen (RSCG) in 1995 werd in 1998 besloten om de grootste inlandse terminal van Nederland verder uit te breiden en met een nieuwe

weg te ontsluiten in de Duurkenakker. Groot was de schrik, plotseling was de rust verdwenen door de enorme toename van vrachtverkeer. Onze bezwaren werden destijds ongegrond verklaard. Wel kregen we destijds de toezegging van de wethouder, burgemeester en gemeentesecretaris, mochten er ontwikkelingen komen ten noorden van Duurkenakker... die nu weggewimpeld wordt.

Foto van het gebied ten noorden van Duurkenakker. Bovenste foto 2018 en onderste foto 2019 nadat de nieuwe toegangsweg is aangelegd voor de bouw van de stikstofinstallatie. Dit gebied wordt verder volgebouwd met een zonnepark van 50 ha, 2 windturbines en de stikstofinstallatie. Rechtsboven ten oosten van het A.G. Wildervankkanaal komen 24 windturbines van 220 meter hoog onderdeel van Windpark N33. Daarnaast komen aan de kant van Railport Groningen nog 8 turbines. Rechts op de foto 250 meter Duurkenakker. Ten oosten van deze foto ligt de containerterminal Railport Groningen.

2.1.2 Stikstofstoffabriek

Bouw en het bouwverkeer van de 2e Stikstofinstallatie van Gasunie. Het project valt onder de Rijkscoördinatieregeling. Naast de enorme aanvoer van zand, puin en bouwmaterialen per truck zullen er tot 700 medewerkers per dag werkzaam zijn op de locatie. De overlast gaat in totaal 4,5 jaar duren, tot eind 2022. Duurkenakker is aangewezen om het volledige bouw- en werkverkeer voor de stikstofinstallatie te verwerken. De gemeente Midden-Groningen en Veendam hebben bepaald dat het bouwverkeer niet via de route Zuidbroek, Muntendam of Veendam mag plaatsvinden omdat de langdurige overlast voor de bewoners in genoemde dorpen tot een minimum moet worden beperkt.

2.1.3 Windpark N33

Bouwverkeer en realisatie van 2 windturbines met een hoogte van 220 meter. Deze turbines zijn onderdeel van Windpark N33, met 34 mega-windturbines. Dit project valt ook onder de Rijkscoördinatieregeling. Het bouwverkeer van de twee turbines zal plaatsvinden via Duurkenakker en de nieuw aangelegde weg. Voor de bouw van de overige turbines van het windpark is ter hoogte van Meeden een extra op- en afrit aangelegd in Rijksweg N33. Wederom omdat bewoners elders geen overlast mogen ondervinden van het bouwverkeer.

Door de versnippering van de windmolens komen we midden op het windpark te wonen. De turbines worden op korte afstand, aan zowel de noord-, oost- als zuidzijde van onze woning gebouwd.

2.1.3 Energiepark Duurkenakker

Bouwverkeer en realisatie Energiepark Duurkenakker (50 ha groot). Dit project viel in eerste instantie ook onder de Rijkscoördinatieregeling maar is buiten de Rijkscoördinatieregeling geplaatst. Het bouwverkeer van dit zonnepark zal via Duurkenakker plaatsvinden en de realisatie van het zonnepark zal er mede voor zorgen dat de landschappelijke omgeving verdwijnt.

2.1.4 Remmingswerken Meedenerbrug

Bouw en realisatie remmingswerken in het A.G. Wildervanckkanaal ter hoogte van de Meedenerbrug. Dit zijn 4 enorme hoge stalen constructies van roestige buizen waardoor onze vrije uitzicht richting Meeden is verdwenen. Het is noodzakelijk voor de scheepvaart, om het A.G. Wildervanckkanaal naast ons huis geschikt te maken voor grote binnenvaartschepen voor drie laags containervervoer. Remmingwerken zijn stalen constructies die moeten voorkomen dat een schip tegen een brug vaart. Onzes inziens is de brug uit de jaren 50 te smal is en het kanaal te ondiep om dit grote formaat containerschepen te laten passeren.

Toelichting punt 2.1.4

Foto 2018 Meedenerbrug

Foto 2019 met remmingswerken

3. Twee Rijkscoördinatiereregeling projecten die qua plangebied aan elkaar grenzen.

De uitbreiding van de Stikstofproductiefaciliteit in de Tussenklappenpolder en de realisatie van Windpark N33 vallen beiden onder de Rijkscoördinatiereregeling.

Twee megaprojecten die zijn aangemerkt als Rijkscoördinatiereregeling projecten. Twee projecten die onder de zogeheten Crisis- en Herstelwet vallen. Een wet die ervoor moet zorgen dat projecten sneller verwezenlijkt kunnen worden. Deze projecten liggen qua plangebied tegen elkaar aan en overlappen elkaar zelfs.

- 3.1. Onzes inziens is het juridisch niet toegestaan om 2 aangrenzende megaprojecten onder de Rijkscoördinatiereregeling te laten vallen, aangezien de Rijkscoördinatiereregeling op een gespannen voet staat met de Europese regelgeving.
- 3.2. Onzes inziens is de Rijkscoördinatiereregeling zeer ondemocratisch in een democratisch land als Nederland. Onzes inziens tast deze regeling de rechtspositie van ons als burgers aan. We staan als burgers van het kleine buurtschap Durkenakker letterlijk 2x buitenspel, het levert 2x geen realistische rechtsgang op, omdat de ervaring leert dat er in het geheel geen sprake meer is van voldoende onafhankelijke deskundige toetsing en worden plannen onvoldoende inhoudelijk beoordeeld.
- 3.3. Daarnaast heeft de gemeente Midden-Groningen in het voorjaar van 2017, als beslisser bij de besluitvorming, toestemming gegeven voor een tijdelijke omgevingsvergunning voor de aanleg van een zonnepark van 50 ha groot.
De gemeente, initiatiefnemers en grondeigenaren hebben van tevoren geen contact opgenomen met ons als aanwonenden. Zelfs niet terwijl ze wisten hoeveel hier al speelt rond de komst van het Windpark N33. Het zonnepark Energiepark Durkenakker van 50 ha viel in eerste instantie onder de Rijkscoördinatiereregeling, maar is buiten toepassing geplaatst. De gehele besluitvorming heeft (weer) volledig buiten de waarnemingen van ons als aanwonenden plaatsgevonden. Toen alle plannen en voorbereidingen hadden plaatsgevonden en de tijdelijke vergunning al was verstrekt buiten de zichtbare waarnemingen van ons als aanwonenden en de procedures al ver gevorderd waren, kwamen wij erachter en werd ons als omwonenden om draagvlak gevraagd. Het voelde voor ons als aanwonenden of we al met 1-0 achterstonden. Dit heeft ons van 2017 tot 2019 veel tijd gekost; o.a. met het bijwonen van bijeenkomsten, gebruik maken van spreekrecht, indienen van zienswijzen etc....dat hier nu ook nog 2 Rijkscoördinatiereregelingen aan toegevoegd worden is ...de druppel die de emmer doet overstromen....

4. Ontgronding.

Onzes inziens wordt de ontgrondingwet door Gasunie Transport Service B.V. overtreden. Op een perceel naast het plangebied van de Stikstofinstallatie vinden ontgrondingen plaats waar geen vergunning in het kader van de Ontgrondingswet is aangevraagd.

- 4.1. Onzes inziens hebben op perceel kadastraal bekend onder Muntendam A1979 in de afgelopen periode ontgrondingen plaatsgevonden ten behoeve van de realisatie van de het terrein rond en op de stikstoffabriek, terwijl voor het betreffende perceel geen ontgrondingsvergunning is afgegeven. Het perceel is niet getoetst op de Flora- en Faunawet, en Archeologie en Natuurhistorie, bodemonderzoek en bodemverontreiniging. Volgens ons wordt dit perceel na de ontgronding nog steeds gebruikt voor agrarische doeleinden, en moet dit onderzoek eerst plaatsvinden voordat de werkzaamheden op betreffende perceel verder kunnen plaatsvinden.

Toelichting bij punt 4.1

Besluit Ontgrondingswet Gedeputeerde Staten Groningen d.d. 7-12-2018, pagina 3

1.3 De ontgrondingsaanvragen en inrichtingsaanvragen waarvan deze vergunning is verzocht dienen:

- o overeenkomstig de aan deze vergunning verbonden voorwaarden (zie paragraaf 2 van deze vergunning) uitgevoerd te worden en,
- o overeenkomstig de bij deze vergunning behorende bijlagen uitgevoerd te worden.

Het betreft de navolgende ingedijnde bijlagen:

- o Bijlage 1: **Document** Lijst met eigenaren t.b.v. ontgrondingsvergunning
- o Bijlage 1.1.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 1.2.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 1.3.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 1.4.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 1.5.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 1.6.: **Document** Kadastraal uittreksel (Muntendam
- o Bijlage 2: **Document** Plan van Aanpak grondwerken, projectcode I.012900.01, d.d. 13 juni 2018.
- o Bijlage 2.1: **Document** Topografische kaart, A-439-0-AB-000-009, d.d. 31-5-2018;
- o Bijlage 2.2.: **Document** Kadastrale kaart, A-439-0-AB-000-010, d.d. 31-5-2018;
- o Bijlage 2.3.: **Document** Situatie ontgraving, A-439-0-AB-000-011, d.d. 11-6-2018;
- o Bijlage 2.4.: **Document** Overzichtsplan ontgraving, A-439-0-AB-000-012, d.d. 11-6-2018;
- o Bijlage 2.5: **Document** Nette piping controle ontgraving ~~aan de zijde van~~ Zuidbroek, Sweco, referentienummer SWNL02301007, d.d. 31-06-2018;
- o Bijlage 3.1: **Rapport** Vergunningonderzoek veld bemalingenrapport Fugro, rapportnummer 1315-0207 112_33 R01_v3, d.d. 9 juli 2018.
- o Bijlage 3.2: **Rapport** Watervergunning Waterschap Hunze en Aa's, kenmerk HAS2018_Z11131, d.d. 2 oktober 2018 inclusief ~~toelichting~~ brief, Z11131/18 025752
- o Bijlage 4.1.: **Rapport** Aanvraagprofiel ontgronding (grondverbod) en waterbeveiliging, Bijlage 1 Adviseur, projectnummer 500.17.58.01.00, d.d. 17 juli 2018
- o Bijlage 4.2.: **Rapport** Nette Situatiedata, Bijlage 1 Adviseur, projectnummer 500.17.58.01.00, d.d. 19 juli 2018
- o Bijlage 4.3.: **Rapport** Aanvraagprofiel Hondenlaan Ong., kenmerk: RU0ZYZ2PYQ3, d.d. 19 juni 2018
- o Bijlage 4.4.: **Rapport** Aanvraagprofiel Hondenlaan Ong., kenmerk: ReJusdMuhkG, d.d. 20 juni 2018
- o Bijlage 4.5.: **Rapport** Aanvraagprofiel Hondenlaan ong., kenmerk: S4eN8Rk0hH5, d.d. 20 juni 2018
- o Bijlage 5: **Rapport** Natuurtoets uitbreiding N2 installatie Zuidbroek, Limes Diversijens BV, projectnummer 18-110, d.d. 10 juli 2018.

Besluit Ontgrondingswet Gedeputeerde Staten Groningen d.d. 7-12-2018, pagina 2

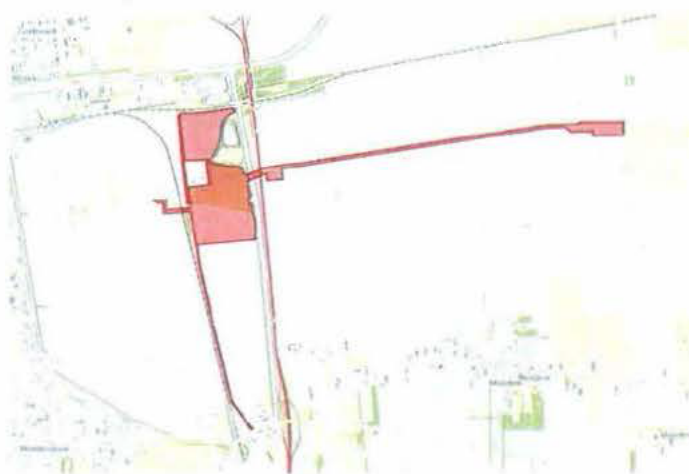
I BESLUIT

1.1 Wij hebben besloten tot verlening van een ontgrondingsvergunning aan

Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD GRONINGEN

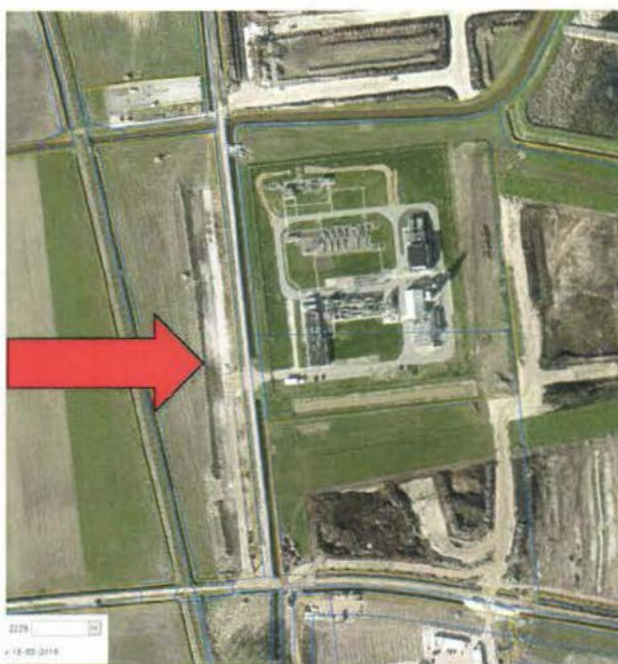
1.2 Deze ontgrondingsvergunning is verband

voor de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied van de **Traanklepvergunning te Zuidbroek**, gelegen in de gemeente Midden-Groningen. In dit gebied wordt het komende jaar over een oppervlakte van circa 16,8 hectare braakliggend terrein (grasland) ontgraven. Dit gebied wordt geschikt gemaakt voor de realisatie van de nieuwe N2-installatie (bouwrijp maken c.q. grondoverbrenging). Het totale betreffende plangebied is begrensd zoals hieronder in figuur 1 weergegeven als ook in bijlage 2.1 (tekeningsnummer A-438-0-4B-000-000, d.d. 31 mei 2018). Het te ontgraven gebied is gelegen in de gemeente Midden-Groningen waarbij de voorgenomen werkzaamheden gepland staan in de periode najaar 2018 t/m het najaar van 2019.

Figuur 1: Projectgebied (bron: Topografische Dienst)

➤ Luchtfoto voorjaar 2019 Ontgronding van perceel kadastraal bekend onder Muntendam

5. Onvoldoende rekening gehouden met externe veiligheidsrisico's voor de stikstofinstallatie

Uit maatschappelijk oogpunt (landsbelang) moet ter hoogte van de stikstofinstallatie elk risico worden vermeden. Onzes inziens kunnen bij een overstroming de stikstof- en procesinstallaties en de ondergrondse hoofdtransportleidingen voor aardgas- en stikstoftransportleidingen in de omgeving beschadigen. De economische schade door de domino-effecten die hiervan het gevolg zullen zijn, kunnen miljoenen euro's per dag bedragen. Daarom moet elk risico voorkomen worden en zullen de gebouwen en installaties beter beschermd moeten worden en zou geen vergunning moeten worden verleend voor de bouw van de installatie vanwege de slechte dijk, de zwakke en verstoorde kanaalbodem en de te lage muur om het terrein van de stikstofinstallatie.

5.1 Onzes inziens voldoet de dijk niet aan de veiligheidsnorm die is vastgesteld voor de dijk. De veiligheidsnorm van de dijk is vastgesteld op 1:100 jaar en om hieraan te voldoen zal de dijk 20 meter verbreed moeten worden in westelijke richting.

Wethouder _____ en dhr. _____ van de gemeente Midden-Groningen hebben op 15-05-2019 tijdens het overleg met bewoners n.a.v. de vraag van de omwonenden omtrent de dijk, de aanwonenden van Duurkenakker meegedeeld dat er die week contact was geweest met het Waterschap Hunze en Aa's over de kwestie m.b.t. de dijkversterking/verbreding van het A.G. Wildervanckkanaal. Het waterschap heeft wethouder _____ laten weten dat er geen project is opgestart. Volgens de wethouder hoorde de dijkverbreding/versterking daarom niet bij de stapeling van projecten waar bewoners van Duurkenakker in de nabije toekomst mee geconfronteerd worden.

Via de media horen we echter andere geluiden en lezen op de website van het waterschap dat er een bestuursvoorstel 28-05-2019 is voor aanpassing van de dijk. Onzes inziens is dit project veel te laat opgestart en zal de dijk met voorrang versterkt moeten worden voordat de bouw van de dure installatie kan beginnen.

5.2 Onzes inziens is er vooraf te weinig kennisgenomen van het plangebied voor stikstofinstallatie en is door Gasunie één van de slechtste en laagste plekken van de provincie Groningen gekozen om de stikstofproductie faciliteit te realiseren. Vanwege de eerdere overstromingen en o.a. de grondwaterstand die gelijk is aan de hoogte van het terrein waar gebouwd wordt, NAP -1,8 meter.

Toelichting bij punt 5.2

Geschiedenis dijken A.G. Wildervanckkanaal en Muntendammerdiep ter hoogte van Muntendam en Zuidbroek:

- *In 1951, dijkdoorbraak van het Muntendammerdiep bij Zuidbroek.*
- *In 1992 is de westelijke dijk langs het A.G. Wildervanckkanaal tijdens de aanleg van een gasleiding doorgebroken. Daarbij is een groot deel van de aangrenzende Tussenklappenpolder overstroomd en heeft het land een aantal dagen onder water gestaan. Aan de in de polder gelegen akkerbouw, de gaswinlocatie en infrastructuur is aanzienlijke schade toegebracht. Dit had gevolgen voor het scheepvaartverkeer op het A.G. Wildervanckkanaal en de railterminal in Veendam was onbereikbaar via spoor. In het rapport van Grondmechanica Delft werd achteraf als oorzaak van de doorbraak een zwakke en verstoorde kanaalbodem genoemd. Het water is door de bodem en langs de aan te leggen leiding gaan stromen en heeft daarbij zand meegevoerd. Hierdoor is de dijk ondermijnd en vervolgens bezweken.*

- In 1998 werd de al zwakke dijk van het A.G. Wildervanckkanaal doorgestoken om meer schade ten gevolge van overstromingen en wateroverlast elders in de provincie te voorkomen. Ten gevolge hiervan heeft de Tussenklappenpolder, waar de stikstofproductiefaciliteit onderdeel van uitmaakt, ca. 2 maanden onder water gestaan.
- In 2012 is een deel van de dijk van het AG Wildervanckkanaal aan de kant van het de stikstofinstallatie verzaaid met zandzakken. Door de hoge waterstand raakte de dijk verzadigd en begonnen te lekken. Er werd een vaarverbod afgekondigd op het A.G. Wildervanckkanaal.

Toelichting

Foto van dijk A.G. Wildervanckkanaal die werd verzaaid met zandzakken in 2012

- 5.3 Onzes inziens is de Tussenklappenpolder niet geschikt voor het realiseren van de stikstofproductiefaciliteit en gas- en stikstofleidingen en is bij de locatiekeuze onvoldoende rekening gehouden met de externe veiligheidsrisico's vanwege de volgende factoren:
- 5.3.1 De hoge mate van kwel en infiltratie van de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal vormen een boven gemiddeld hoog risico op een eventuele dijkdoorbraak. Eerdere dijkdoorbraken hebben dit aangetoond (zie toelichting/kaart waterschap)
  - 5.3.2 Daarnaast is onzes inziens de dijk van de het Muntendammerdiep niet veilig genoeg vanwege de hoge mate van kwel en infiltratie. Na de dijkdoorbraken (1951, 1992 en 1998) van het A.G. Wildervanckkanaal stond de hele Tussenklappenpolder tot het Muntendammerdiep onder water (zie toelichting/kaart waterschap).
  - 5.3.3 Tevens bleek in 1992 de spoordijk tussen Zuidbroek en Veendam niet bestand tegen het wassende water en begaf het.

Toelichting punt 5.3.1 en 5.3.2

Beheer programma waterschap Hunze en Aa's 2016-2021

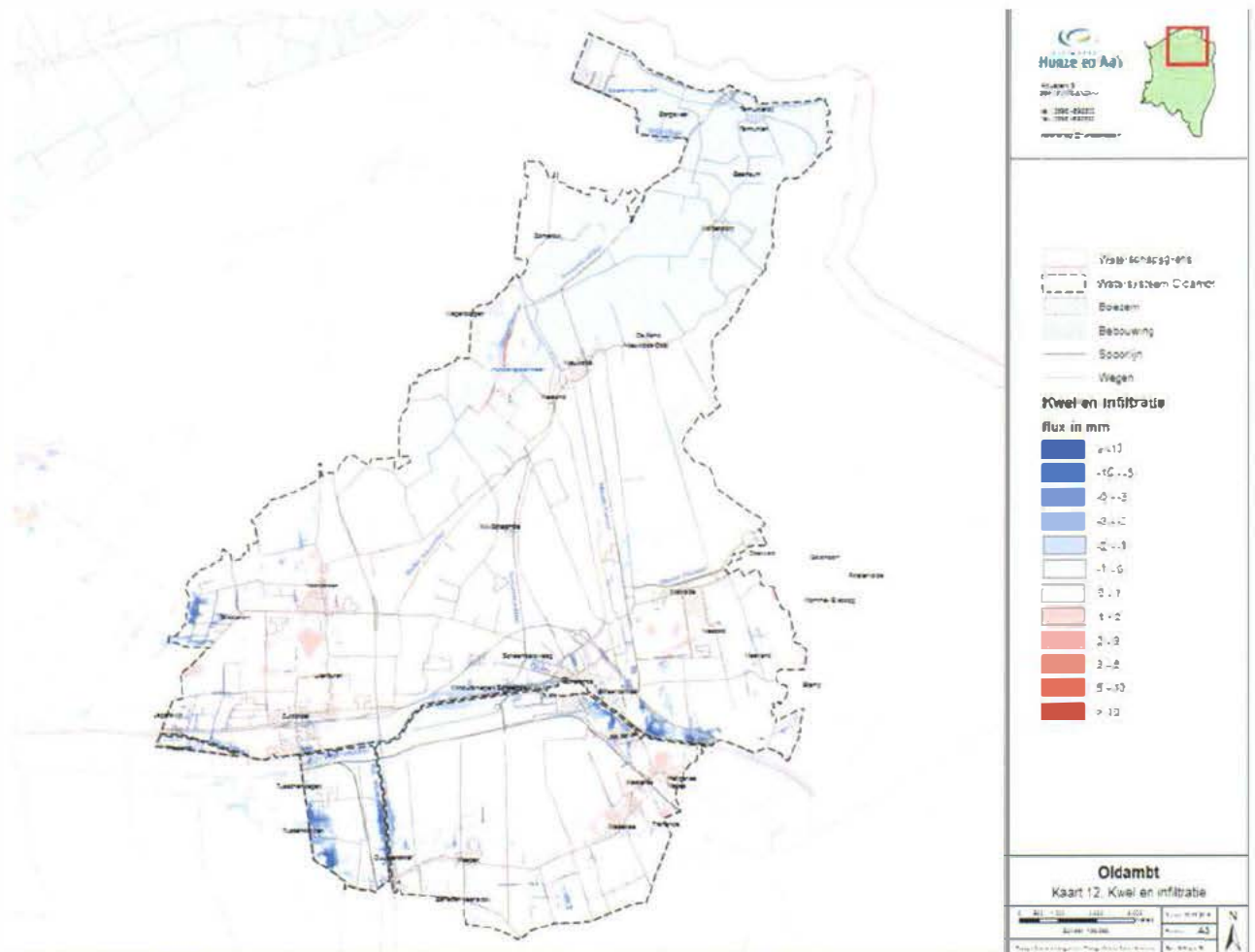
- **Kwel- en infiltratiekaart van het waterschap Hunze en Aa's ter hoogte van de stikstofproductiefaciliteit.**

Toelichting punt 5.3.1 en 5.3.2

1. Beheer programma waterschap Hunze en Aa's 2016-2021

Kwel- en infiltratiekaart van het waterschap Hunze en Aa's

- 5.3.4 Onzes inziens is bij het waterschap bekend dat de dijk een hoog risico van kwel en infiltratie kent. Het waterschap weet van de eerdere dijkdoorbraken en de hoge waterstand in 2012 waardoor de dijk begon te lekken en met zandzakken moest worden verzwaid om een doorbraak te voorkomen. Het waterschap is van plan om een extra gemaal te bouwen bij Nieuw Statenzijl vanwege de bodemdaling en extremer weer met forse buien waardoor er een groot risico is op hoog water waar tegen de zwakke dijken zoals in 2012 niet voldoende bestand bleken.

Toelichting bij punt 5.3.4

Artikel Dagblad van het Noorden 4-5-2019

Stevig gemaal nodig bij Nieuwe Statenzijl voor veiligheid Groningen

4 mei • Tammo Beishuizen en Johan de Veer • Groningen

Waterschap Hunze en Aa's werkt aan de komst van een gemaal bij Nieuwe Statenzijl. De stufzen zijn niet toereikend om op termijn de waterveiligheid in Groningen te garanderen.

In gesprek met de commissie Bodemdaling

Dat heeft te maken met de zeespiegelstijging, klimaatverandering en de bodemdaling in het gebied. Om er zeker van te zijn dat inwoners, landschap en gebouwen goed beschermd zijn, is het waterschap over het nieuwe gemaal in gesprek met de provincie en de commissie Bodemdaling. Dat wordt bevestigd door Jan Willem Kok, lid van de Commissie Bodemdaling.

„De deskundigen zijn het erover eens dat de komst van een gemaal in dit deel van de provincie echt nodig is. Het is goed dat het waterschap hier met ons over spreekt.“ De commissie is opgericht om schade als gevolg van bodemdaling door gaswinning te voorkomen of te compenseren. Waterschap Hunze en Aa's zeg: dat de gesprekken tot dusver op amtelijk niveau plaatsvinden.

Extremer weer en forse buien

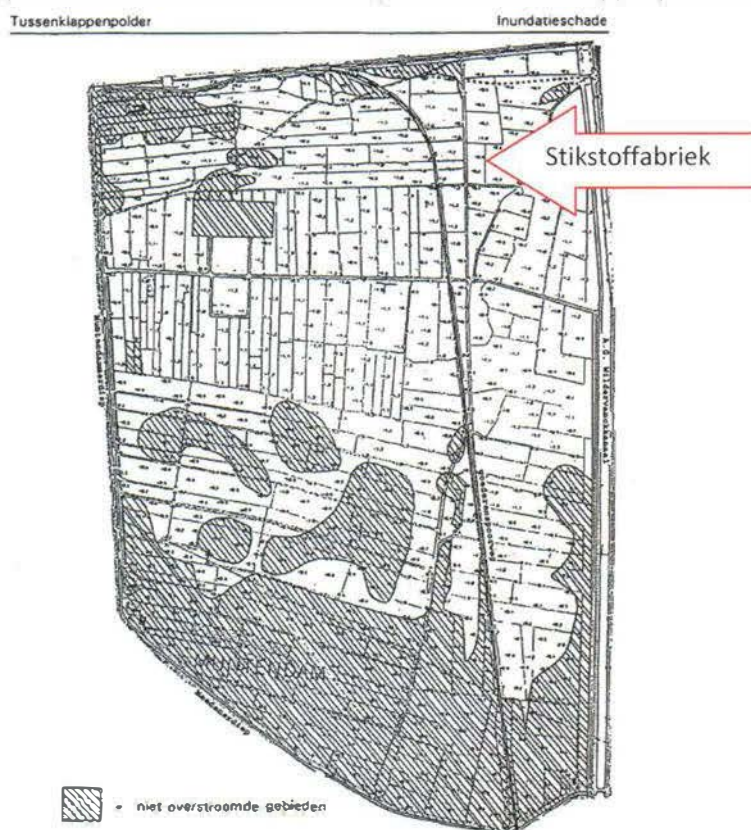
Jan van der Laan, woordvoerder van het schap, laat er echter geen twijfel over bestaan dat er in de toekomst extra maatregelen moeten worden genomen. „Uit het rapport *Droge Voeten 2050*, gebaseerd op allerlei rekenmodellen, blijkt dat we ons tot 2050 geen grote zorgen hoeven te maken. We hebben voldoende waterbergingsruimte. Maar we moeten nu anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. We krijgen steeds meer te maken met extreem weer en forse buien. Dat water moeten we wel kunnen spullen.“

Van der Laan wil er verder niet al te veel over kwijt, omdat volgende week een nieuw bestuur wordt geïnstalleerd. „Die moeten er iets van vinden.“ Het waterschap heeft voor de eeuwwisseling ook al geld ontvangen van de Commissie Bodemdaling. Het ging om het in 2000 in gebruik genomen gemaal Rozema bij Temunten. Dat gemaal kostte omgerekend ongeveer 19 miljoen euro. „Ruwweg is toen tachtig procent bijgedragen uit de commissie Bodemdaling“, weet Van der Laan.

5.3.5 In 1998 werd in de weken voorafgaande aan de hoogwater crisis in Nederland ook de provincie Groningen getroffen door overvloedige regenval. Als gevolg hiervan waren de Groninger gronden volledig verzadigd, waardoor de beschikbare berging in de grond minimaal was. De extreme neerslag op 27 en 28 oktober 1998, in Drenthe plaatselijk meer dan 75 mm per etmaal, veroorzaakte een extra aanslag op de bergingscapaciteit van het Groninger boezemstelsel. Immers, door het verschil in hoogteligging waterniveau een deel van Drenthe af op het Groninger boezemstelsel. Bovendien kon geen of onvoldoende water worden geloosd te Lauwersoog, Delfzijl en Nieuwe Statenzijl door verhoogde buitenwaterstanden als gevolg van noordwestelijke wind en doortij.

De combinatie van overvloedige regenval, verzadigde gronden en beperkte lozingsmogelijkheden veroorzaakte extreem hoge waterstanden op de boezems. Om overstromingen te voorkomen in de steden Winschoten en Groningen, moesten maatregelen genomen worden. Vanwege de oppervlakte van de Tussenklappenpolder, het niveauverschil tussen de waterstand op het A.G. Wildervanckkanaal en het maaiveld in de Tussenklappenpolder werd er voor deze polder gekozen. Op 29 oktober 1998 is de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal doorgestoken. Binnen ongeveer 48 uur was de waterstand op het Winschoterdiep te Zuidbroek gedaald van NAP +1,48 m tot NAP +0,80 m (het normale peil is NAP +0,62 m). Uiteindelijk is ongeveer 9,8 miljoen m³ water geborgen in de Tussenklappenpolder, hetgeen een gemiddelde waterdiepte van 1,80 m in de polder opleverde. Gasunie bouwt nu echter een betonnen muur om het complex van maar 1,60 meter hoog. Onzes inziens is de muur om het complex niet hoog genoeg en voldoet deze niet aan de eisen.

➤ **Toelichting punt 5.3.5 Kaart overstroomde gebieden Tussenklappenpolder 1992**

figuur 5.1 Overzicht ondergelopen gedeelte van de polder

5.3.6 Het waterschap Hunze en Aa's heeft (zelf) in 2015 bij Gasunie er op aangedrongen om bouwkundige maatregelen te nemen bij de bouw van de stikstofproductiefaciliteit in de Tussenklappenpolder omdat het niet aansprakelijk wilde zijn voor schade in de laaggelegen polder die voortvloeit uit extreme weersomstandigheden. N.a.v. de eis van het waterschap wordt nu een (dure) betonnen muur om het complete complex van de stikstofinstallatie gebouwd. Het waterschap eiste dat Gasunie een betonnen wand van 2.20 meter hoog bouwt om het complex, echter Gasunie vindt 1.60 meter voldoende. Naar onzes inziens is dit niet hoog genoeg en is de betonnen muur te laag aangezien bij eerdere dijkdoorbraken is gebleken dat de polder tot 1,80 onder water stond.

De discussie tussen Gasunie en waterschap met betrekking tot de hoogte van de muur is nog steeds niet opgelost blijkt uit een krantenartikel in het Dagblad van het Noorden op 17-05-2019.

➤ Toelichting punt 5.3.6.

Besluit Ontgrondingswet 7-12-2018 Tussenklappenpolder Zuidbroek, pagina 13

Bij mogelijke knelpunten zijn ze bereid de situatie nader in beeld te brengen aan de hand van gedetailleerde revisietekeningen en zo nodig in overleg te zoeken naar een optimale oplossing. Hiervoor kunt u contact opnemen met de heer van de afdeling Nieuwbouw Distributie.

- Het waterschap Hunze en Aa's deelt GS in een mail d.d. 3 oktober 2018 het volgende mee:
    - Een punt van aandacht is dat niet het juiste zomerpeil is opgenomen. Dit moet zijn NAP -2,35 m en niet NAP -2,20m;
    - Een belangrijke voorwaarde in de watervergunning is dat de onttrekking niet met een open bemaling, maar met een drainage plaats moet vinden. Dit in verband met het verkleinen van de kans op piping;
    - Afgezien van de voorgaande punten heeft het waterschap geen bezwaren tegen de voorgenomen ontgroning.
  - Tennet geeft in haar brief met kenmerk GS-REM 18-2653, d.d. 9 augustus 2018 aan dat deze ontgroning t.b.v. de bouw van de N2-installatie plaatsvindt buiten de belemmerde strook van hun hoogspanningsverbindingen. Hun brief gaat dan ook uitsluitend over de toegangsweg ernaar toe. Tennet heeft geen bezwaar tegen de aanleg en het gebruik van de toegangsweg binnen de belemmerde strook tussen de masten 69 en 70 van de 110 kV-verbinding, mits voldaan wordt aan de voorwaarden die in de brief zijn gesteld.
-

➤ **Toelichting punt 5.3.6**

Artikel in Dagblad van het Noorden, 03-11-2015

T

Voor Gasunie is het geen uitgemaakte zaak dat de nieuwe installatie van het stikstofmengstation bij Zuidbroek overstromingsbestendig wordt gemaakt.

Waterschap Hunze en Aa's eist bouwkundige maatregelen. Volgens Gasunie is de noodzaak voor dit soort maatregelen nog niet aangetoond. „Het waterschap heeft ons verzekerd dat de Tussenkiappenpolder bij extreme weersomstandigheden niet meer als noodberging wordt gebruikt. Ook moet voor de dijk langs het AG Wildervanckkanaal de zwaarste veiligheidsnorm gelden. Dat zou genoeg moeten zijn”, aldus woordvoerder Michiel Bal van Gasunie.

Wateradvies

Hij zegt dat waterschap, ministerie van Economische Zaken en Gasunie in overleg zijn. „Het is niet onze inzet om de nieuwe stikstofinstallatie veel hoger te bouwen. We laten ons adviseren. Als deskundigen zeggen dat het toch noodzakelijk is, gaan we het daar over hebben. Zover is het echter nog niet.”

Bij Zuidbroek wordt straks meer gas uit het buitenland geschikt gemaakt voor Nederlandse huishoudens. Dat is nodig als er minder gas wordt gewonnen uit het Groningenveld. Als Gasunie onvoldoende rekening houdt met overstromingsrisico's, geeft Hunze en Aa's een negatief wateradvies aan het Rijk.

„We hechten grote waarde aan de veiligheid van onze installaties. Op dat punt nemen we geen risico's”, zegt Bal. Het waterschap dringt aan op bouwkundige maatregelen omdat het niet aansprakelijk wil zijn voor schade in de laaggelegen polder die voortvloeit uit extreme weersomstandigheden.

➤ Toelichting bij punt 3.5.6

Artikel in Dagblad van het Noorden, 17-05-2019

Discussie over hoogte muur stikstoffabriek

TAMMO BEISHUIZEN

ZUIDBROEK De Gasunie en waterschap Hunze en Aa's zijn het eens hoe de nieuw te bouwen stikstoffabriek nabij Zuidbroek het beste tegen hoog water beschermd kan worden.

Hunze en Aa's heeft de Gasunie geadviseerd om rondom het terrein waarop de fabriek komt een betonnen muur van 2,20 meter hoog te bouwen. „Dat geeft op basis van onze berekeningen de meeste waarborg dat de installatie droog blijft”, zegt dagelijks bestuurder Tjip Douwstra (CU) van het waterschap. Volgens Douwstra onderschrijven de provincie en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het advies van het waterschap. „Het is de meest logische hoogte.”

De Gasunie staat volgens Douwstra 'iets anders in de discussie'. „Zij zeggen dat een keurwand van 1,60 meter voldoende is om de stikstoffabriek tegen hoog water te beschermen. Ze ruimen op het terrein een plek in voor panelen die bij hoog water op de muur geplaatst kunnen worden, zodat er ook een hoogte van 2,20 meter wordt bereikt.” Douwstra vindt die aanname te simpel. „Wie zegt ons dat de panelen op tijd gestapeld kunnen worden? Wie zegt ons dat de stikstoffabriek snel te bereiken is? We willen daarover zekerheid en hebben aangedrongen op een goed protocol.”

Waterschap Hunze en Aa's moet zelf ook nog maatregelen nemen. Overeenlengte van enkele kilometers moet de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal langs de N33 verstevigd worden. Het gaat

Waterschap en de Gasunie bakkeleien over 60 centimeter

om het deel tussen de spoorbrug bij Zuidbroek en het Rail Service Center Veendam. „Dat deel is niet stabiel genoeg. Er zou water doorheen kunnen sijpelen. De dijk is hoog genoeg, maar moet in de breedte worden verstevigd.”

Douwstra zegt dat het waterschap op dit moment onderzoek doet hoe dat het beste kan gebeuren. De aanpak van de dijk gaat enkele honderdduizenden euro's kosten, schat hij.

Het waterschap zit binnenkort weer om tafel met de Gasunie om over een 'overstromingsbestendige stikstoffabriek' te praten. „Wij stellen veiligheid boven alles. De laatste zeventig jaar is de aangrenzende Tussenklappenpolder bij Muntendam drie keer onder water gelopen. We proberen te voorkomen dat zo iets ooit weer gebeurt, maar dat ontslaat ons niet van de plicht om te waarborgen dat de fabriek geen gevaar loopt, als het toch ooit nog misgaat.”

De Gasunie heeft nu geen behoefte aan een inhoudelijke discussie. „We kunnen ook nog niet voorsorteren op waar het op uitdraait”, zegt woordvoerder Michiel Bal. „We zitten met elkaar om tafel en er komen allerlei varianten voorbij. Gezamenlijk komen we zeker tot de beste invulling.”

Het is de bedoeling dat stikstoffabriek in 2022 operationeel is.

5.3.7 Onzes inziens is niet of niet voldoende onderzocht of de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal bestand is tegen aardbevingen. Blijkbaar was er weinig vertrouwen in de dijk en werd deze in 2013, naast het Eemskanaal en de Zijldijksterdijk aangemerkt om mee te doen in een onderzoek naar kritische infrastructuur in Groningen. In het rapport 'Effecten aardbevingen op kritische infrastructuur Deltares' zijn de resultaten van de andere 2 objecten wel meegenomen maar blijken de metingen van het A.G. Wildervanckkanaal uiteindelijk niet meegenomen te zijn omdat er was geboord in het oude stroomgat van de dijkdoorbraak van 1998 en zijn de resultaten daarom uiteindelijk buiten beschouwing gelaten.

5.3.7.1 Laslo Evers, hoofd van de vakgroep Seismologie bij het KNMI waarschuwde vorig jaar nog voor meer en zwaardere bevingen. Volgens Evers moet er rekening gehouden worden met een klap van 5 op de schaal van Richter. Volgens Evers werd er eerst gedacht dat bij een afname van de gaswinning dit gepaard zou gaan met een afname van bevingen maar dat blijkt helaas niet zo te zijn. Onzes inziens vormt een aardbeving een te groot risico voor de zwakke dijk.

5.3.7.2 Onzes inziens blijkt uit het feit dat de dijk is meegenomen in het onderzoek, dat het een risicovolle dijk is mocht zich weer een aardbeving in het gebied voor doen.

Toelichting

Het rapport 'Effecten aardbevingen op kritische infrastructuur Deltares' vermeld op pagina 13 namelijk dat het helemaal niet is onderzocht.

Reden: De resultaten van het onderzoek bij het Wildervanckkanaal, en met name de boring, weken sterk af van hetgeen verwacht werd op basis van oud onderzoek in de directe omgeving. Daarop is onderzocht of op die plaats in het verleden iets bijzonders is gebeurd. Daarbij bleek dat op deze plaats in oktober 1998 de dijk is doorgestoken zodat de Tussenklappenpolder gebruikt kon worden als noodberging voor de overvloedige regenval in die maand. Het grondonderzoek heeft dus plaatsgevonden in een oud stroomgat, en is dus niet representatief voor de grondslag ter plaatse. Voor het verdere onderzoek is dit punt daarom buiten beschouwing gelaten.

Toelichting punt 3.3.7.2, pagina 5

3 Grondonderzoek

Op ons onderzoek is onderzocht of het gebied geschikt is voor een boring met een diameter van 100 mm. De boring is uitgevoerd op 1 oktober 2013. De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

Hiervoor zijn de volgende plaatsen geselecteerd:

- Eemskanaal, Zuidzijde, tegenover Wildervanck
- Kruispunt Zijldijksterdijk en Voorwerkweg (Kruispuntlocatie naar Groninger)
- Zuidzijde, westover AG Wildervanckkanaal

nummer	plaats	CPT	CPES	EL	metingsmethode	Boring	CPM
1	Eemskanaal	OK001	OK001	ED01	BT		
2	Zijldijksterdijk	OK002	OK002	ED02	BT		
3	Wildervanckkanaal	OK003	OK003	ED03	BT	CPM1	

Tabel 1: Overzicht grondonderzoek

De resultaten van het grondonderzoek zijn vastgelegd in Figuur 3.1 op pagina 5 van het rapport 1013-02-000 R02F AGIAGS en datum 1 oktober 2013.

De boring (CPT) op locatie 3 is uitgevoerd op 1 oktober 2013. De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

De boring is uitgevoerd op de volgende locaties:

- Punt
- Boring
- Waarschuwing

5.3.8 Onzes inziens is de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal ter hoogte van de stikstofproductiefaciliteit te smal en te zwak voor het boren voor extra gas- en stikstofleidingen nu en in de toekomst. In 1992 is de dijk langs het A.G. Wildervanckkanaal tijdens de aanleg van een gasleiding doorgebroken. Daarbij is een groot deel van de aangrenzende Tussenklappenpolder overstroomd.

5.3.8.1 Onzes inziens wordt er weer een onderschatting van de natuurlijke gesteldheid onder de dijk gemaakt. De dijkdoorbraak van de Tusschenklappenpolder in 1992 werd veroorzaakt door een onderschatting van de natuurlijke grondgesteldheid onder de dijk tijdens de aanleg van een gasleiding. Tijdens het boren onder het kanaal ontstond een verstoring van het zand onder de boorkop. Door deze verstoring is te veel zand onttrokken waardoor een toename van de waterdichtheid optrad langs en boven de aardgasleiding. Dat leidde tot een aanzienlijke lekkage onder de dijk door. Gevolg daarvan was dat de dijk zodanig werd ondermijnd dat deze in een zeer kort tijdsbestek instortte en doorbrak.

5.3.8.2 In het rapport van Grondmechanica Delft wordt als oorzaak van de doorbraak een zwakke en verstoorde kanaalbodem genoemd. Het water is door de bodem en langs de aan te leggen leiding gaan stromen en heeft daarbij zand meegevoerd. Hierdoor is de dijk ondermijnd en vervolgens bezwaken.

5.3.8.3 Het rapport van Fugro Geoservices geeft aan dat hij geotechnische analyses blijkt dat de bovenst bodemlaag van de polder bestaat uit een zoute kleilaag. Dan volgt een laag van 1-3 meter van vrij dicht zand, maar daaronder bevindt zich een laag tot 7-8 meter diep van los en middeldicht zand, welke naar onzes inziens de zwakke en verstoorde kanaalbodem veroorzaakt.

Toelichting punt 3.3.8.3

FUGRO GEOSERVICES B.V. Preliminary geotechnical analyses for the extension of the N2-plant In Zuidbroek 25th of August 2016 Fugro Project No.: 1016-0571-000

2.2. Soil profiles

The soil conditions differ from location to location. Based on the delineation of the location of the extension (figure 2-1) the soil profile at the location of the structures can be generally described as follows:

- * A 1 to 3-m. thick surficial soft Holocene clayey layer. As determined by the client, we assume that this layer will be removed and replaced with compacted engineering fill prior to foundations placement.
- * A primarily dense sand layer with CPT tip resistance of generally larger than 10 MPa that

1016-0571-000_31 R02_e.pdf

Page 3 of 15

PRELIMINARY GEOTECHNICAL ANALYSES

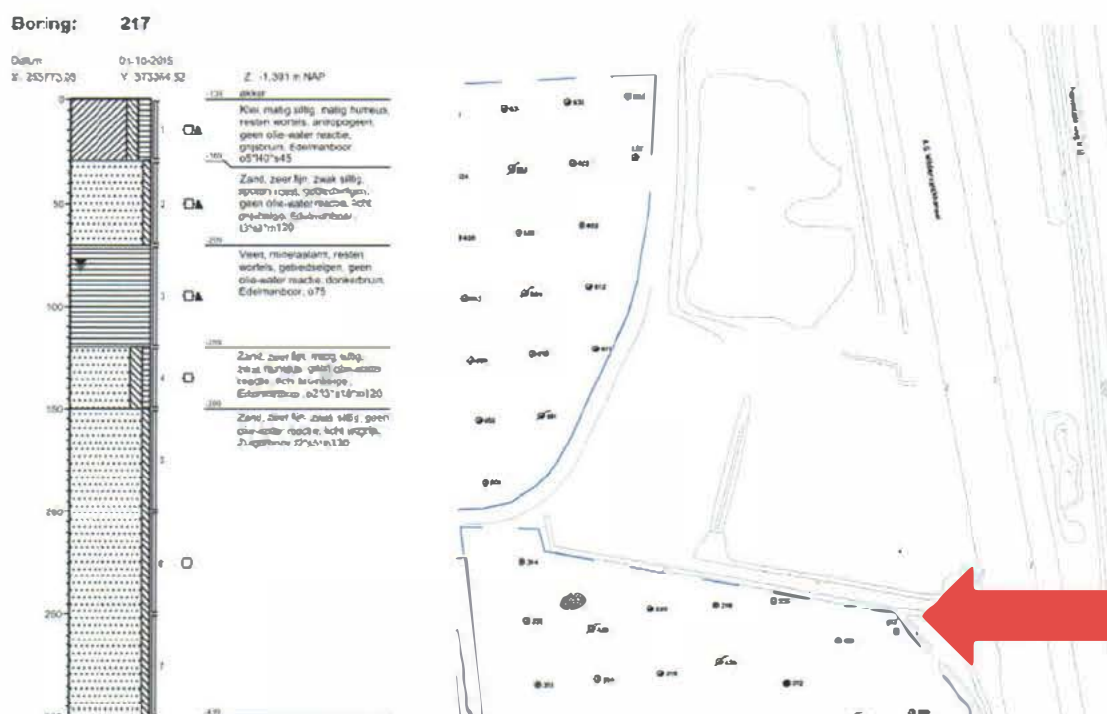
extends from depths of 1 to 3 m up to 13-28 m below the ground surface. Locally the top part of this layer consists of loose to medium dense sand, such as at DKMPA 5, 6, 26 and 146, with a CPT tip resistance between 2 and 6 MPa that extends in some cases down to depths of NAP -7 m or -8 m.

- * A stiff clay layer (Ponkle) with CPT tip resistance exceeding 2 MPa that extends from 13 to approximately 28 m depth to the maximum depths penetrated in the CPTs.

Toelichting punt 5.3.8.3

Rapport Lievense CSO infra water milieu. Situatie met boorpunten bijlage s pagina 59.(pagina 396 op pdf aanvraag) en bijlage2 overzicht boorpunten met bij rode pijl boring 217 (pagina 336 op pdf aanvraag).

Projectcode:	15G024
Projectnaam:	Uitbreiding N2 Installatie Zuid
Opdrachtgever:	N.V. Nederlandse Gasunie

5.4 Onze ziens is niet duidelijk toegelicht in de aanvraag welke instantie (Gasunie, waterschap, gemeente, provincie, of rijk) aansprakelijk wordt gesteld voor de schade aan de stikstofinstallatie bij een eventuele dijkdoorbraak. Of Gasunie die zijn installaties onvoldoende heeft beschermd of het waterschap die geen deugdelijke dijk heeft, of het Rijk die vindt dat het project van landsbelang is en ondanks alles doorgang moet vinden.

6 Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS) n.a.v. uitspraak 29-05-2019

Op 29 mei is direct door minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. Op 11 juni is in een tweede brief een nadere reactie gegeven op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het Europees Hof geeft in het arrest aan dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel over mag bestaan dat plannen of projecten geen schadelijke gevolgen hebben voor de natuurlijke kenmerken van de betrokken gebieden. Of dit in het PAS voldoende is beoordeeld, moet getoetst worden door de nationale rechter.

6.1 Onzes inziens geldt als gevolg van de uitspraak voor alle gemelde activiteiten alsnog een vergunningplicht, dus ook voor de stikstofinstallatie. **Omdat de drempel- en grenswaarden van het PAS niet meer gelden, kan een project met bijvoorbeeld een geringe depositietoename van 0,01 mol/ha/jaar toch vergunning plichtig zijn.**

6.1.1 De ontwerpbesluiten die ter inzage liggen, maar waarover nog geen definitief besluit is genomen, zullen de bevoegde gezagen in beginsel intrekken. Provincies zullen gemeenten informeren dat van omgevingsvergunningen die nog niet definitief zijn, de zogenoemde verklaring van geen bezwaar niet meer van toepassing is.

6.1.2 Projecten behorend bij specifieke meldingen die nog niet zijn gerealiseerd, zijn niet meer zonder vergunning uit te voeren. In de uitwerking die in de komende periode is te verwachten, zullen provincies en Rijk definiëren wat onder 'nog niet gerealiseerd' wordt verstaan.

6.1.3 De bevoegde gezagen werken samen om te komen tot een beleidslijn voor toekomstige vergunningverlening op basis van de ADC-toets en extern salderen. Het streven is deze beleidslijn inclusief handreiking **dit najaar beschikbaar te hebben.**

6.1.4 Initiatiefnemers die met activiteiten zijn gestart voordat hun vergunning onherroepelijk werd, hebben dit op eigen risico gedaan. Het bevoegd gezag is in een dergelijk geval genoodzaakt om een handreiking voor handhaving te handhaven. Hierbij zal enig respijt mogelijk zijn door de initiatiefnemer een periode (circa een half jaar) te geven om de bestaande situatie te herstellen. Provincies en Rijk werken samen aan

6.2 Onzes inziens moeten de aanvraag opnieuw getoetst worden en naar onzes inziens moeten de hieronder genoemde punten ook meegenomen worden

6.2.1 Onzes inziens moet onderzocht worden welk effect de zand- en puintransporten per truck ten behoeve van de stikstofinstallatie vanuit andere gebieden in de verre omgeving gevolg hebben voor de PAS.

6.2.2 Tevens moet eerst onderzocht worden wat de gevolgen m.b.t. PAS op de zandwindlocaties in de verre omtrek. Of deze extra ontgroning ten behoeve van de stikstofinstallatie in betreffende gebieden een depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden ten gevolge heeft vanwege de emissie van NOx en NH3. In het kader van PAS moet dit nader onderzocht worden.

6.2.3 Onzes inziens is niet onderzocht of de extra verkeersbewegingen op de aanvoerroute Duurkenakker ten behoeve van de aanleg en bouw van de stikstofproductiefaciliteit en gebouwen activiteiten voorkomen die in het kader van PAS moeten worden beoordeeld.

7. Milieu en landschap

7.1 De stikstoffabriek wordt gebouwd om te kunnen blijven leveren in Nederland en om aan contractvoorwaarden te kunnen voldoen in het buitenland. Dit is een enorme belasting voor het milieu en aanslag op het landschap i.v.m. gigantische hoeveelheid elektriciteit die moet worden opgewekt en de hiermee gepaard gaande realisatie van wind- en zonneparken.

7.1.1 Onzes inziens is dit energetisch vreemd. De stikstoffabriek zal bij dit proces gigantisch veel elektriciteit verbruiken, wat niet past in het kader van de energietransitie. Via schaars beschikbare gegevens wordt berekend dat de fabriek evenveel elektriciteit gaat gebruiken als 40.000 huishoudens. Samen met de overige stikstoffabrieken en de stroom die nodig is om het gas uit de grond te halen, gaat het vanaf 2020 om evenveel elektriciteit als 300.000 – 570.000 huishoudens gebruiken. Om de gasvoorziening in stand te houden is dus steeds meer energie nodig. Dit wordt nog erger als we gas uit Rusland importeren via pompen die elektriciteit gebruiken. Voor elke 100 m3 gas dat hier binnenkomt is onderweg 15 m3 gas nodig voor de elektriciteit van die pompen. De gasvoorziening wordt daarmee kwetsbaar en ongetwijfeld ook duurder.

7.2 Onzes inziens heeft voor de start van het project geen nulmeting plaats gevonden met betrekking tot de toename van fijnstof op Duurkenakker. Volgens Gasunie gaat dit in de zomer van 2019 alsnog plaatsvinden. Onzes inziens is dit te laat want de activiteiten zijn maanden geleden al gestart en is er vooraf onvoldoende geen rekening gehouden met evt. schadelijke gevolgen voor ons als aanwonenden.

7.3 Onzes inziens zijn bij de bodemonderzoeken uit 2015 op het terrein van de stikstofinstallatie in verschillende monsters verhoogde gehalten van barium, kwik, lood en cadmium aangetroffen. Echter uit het rapport kunnen wij de combinatie tussen monsteruitslag en monsterpunt niet herleiden. Aangezien zich naast de stikstoflocatie al jaren een slibdepot bevindt met recentelijk nog baggerslib uit verschillende kanalen uit de regio vinden wij dat het rapport niet duidelijk weer geeft waar de verontreiniging zich bevindt en of dit een gevaar vormt voor de toekomst voor het terrein van de stikstofinstallatie en bij een evt. dijkdoorbraak. De analyses zijn al verouderd uit het jaar 2015 en geven niet duidelijk weer of de verontreinigingen zich rond het slibdepot bevinden en of er gevaarlijke stoffen in het grondwater zijn terechtgekomen wat aannemelijk kan zijn vanwege de laaggelegen polder.

Toelichting o.a. pagina 617 pdf Ontwerpbesluit. Alcontrol Laboratories Analyserapport projectnr.15G024 d.d. 16-10-2015

Tabel: Analyseresultaten grond (ca.300) monsters (gehaltes in mg/kg, tenzij anders aangegeven)

Component	M31		M32		M33	
	nr	nr	nr	nr	nr	nr
voegsel (%)	20,0	---	24,0	---	27,3	---
procent waterstof (aanw. van de analyse)	1	---	1	---	1	---
procent zuurstof (aanw. van de analyse)	14,9	---	18,9	---	18,8	---
normaal bodemonderzoek	31	---	30	---	31	---
NO TABEL						
barium	57	43,6	75	64,6	54	49,2
cadmium	0,39	0,329	0,47	0,399	0,41	0,337
lood	5,6	4,72	7,1	6,14	5,2	4,96
koper	18	16,1	19	15,5	18	15,7
kwik	0,28	0,296	0,30	0,273	0,34	0,271
zink	180	179,2	191	185,2	189	188,2
zilver	0,65	0,65	0,74	0,74	0,59	0,55
nikkel	14	12	25	14	14	12
koper	18	16,1	19	15,5	18	15,7
CO ₂ VERBODEN AANGEBODEN KOLESAURO TOFFEN						
waterstof	0,01	---	0,01	---	0,01	---
(per 100g 10 van 1000)	0,324	0,324	0,254	0,137	0,224	0,198
PER 1000 (10) (10) F	5,2	3,9	4,9	2,63	4,8	2,97
MONSTER 016	40	36,6	42	7,53	42	8,33

8. Schade en cumulatie van projecten

8.1 Onzes inziens gold er vroeger een agrarische bestemming in het plangebied met een weids uitzicht met agrarische bewerkingen en gewassen. Het landschappelijke karakter is na de komst van Railport Groningen en nu de realisatie van de 3 nieuwe projecten waaronder de stikstofproductiefaciliteit totaal verdwenen t.o.v. het oude regime.

8.2 Onzes inziens hebben alle hinderfactoren een waardedaling van de woning tot gevolg waar wij voor gecompenseerd willen worden.

8.2.1 Makelaar van Noorderland heeft recentelijk ons huis getaxeerd. Hij gaf aan dat het haast een onmogelijke taak was. In de vergelijkingsmethode was het niet mogelijk geweest om goede referenties te vinden door de speciale situatie op Duurkenakker. Hij gaf aan dat wij te maken hebben met ontzettend veel hinderfactoren. Dit heeft de taxatiewaarde van de woning behoorlijk gedrukt. Dhr. heeft de volgende factoren mee moeten nemen in de taxatie van onze woning.

8.2.1.1 Bouw stikstofproductiefaciliteit, wijziging agrarische bestemming naar industriebestemming. Drie koeltorens van 70 meter hoog. Hinderfactor: het verdwijnen van het algemeen landschappelijk karakter van het gebied, toename verkeer-, stank-, fileoverlast en imagoschade.

8.2.1.2 Uitzicht op de nieuw aangelegde Transitieweg ten behoeve van de stikstofinstallatie met zijn vele vrachtverkeer. Hinderfactor: vermindering vrij uitzicht.

8.2.1.3 Toekomstig wonen op een megawindpark met 34 turbines. Aan zowel de noord- oost- als zuidzijde van de woning. (Hinderfactor; zichtscha- de, vermindering vergezicht, imagoschade).

8.2.1.4 Toekomstig zonnepark Duurkenakker (50 ha) ten noorden van Duurkenakker (Hinderfactor: verdwijnen landschappelijke karakter)

8.2.1.5 Liggend aan een drukke weg met ontzettend veel vrachtverkeer voor de bouw stikstofproductiefaciliteit, en de ontsluitingsweg voor de containerterminal 'Railport Groningen. (Hinderfactor: verkeers-, trillings- en geluidsoverlast en imagoschade).

8.2.1.6 Ingesloten op korte afstand tussen een vierbaansweg, flessenhals Duurkenakker en toegangsweg naar Railport Groningen en Railport Groningen (Hinderfactor: uitzichtschade, verkeer, lawaai en file overlast, imagoschade).

8.2.1.7 Meedenerbrug (geluid, trilling en fileoverlast).

8.2.1.8 Remmingswerken in kanaal (zichtscha- de).

8.2.1.9 De aangebrachte geluidswerende voorzieningen (suskasten/tripleglas) in de woning om aan de Wet geluidhinder te kunnen voldoen.

Bij een eventuele verkoop is bekend dat nadat de bouw van de Stikstoffabriek eind 2022 is afgerond, we verder gaan met de volgende projecten op de Duurkenakker

8.2.1.10 Bouw van een nieuw tankstation aan oostzijde viaduct.

8.2.1.11 Mogelijke dijkverzwaring c.q. –versterking A.G. Wildervanckkanaal

8.2.1.12 Het geschikt maken van het A.G. Wildervanckkanaal voor drielaags containervervoer zodat de frequentie daarvan flink opgevoerd kan worden (ook 's nachts).

8.2.1.13 De brug zal ook moeten worden vervangen voor een bredere brug en moeten de net geplaatste remmingswerken weer worden verplaatst.

8.2.1.14 De komst van een treinstation op Duurkenakker

8.3 Romslompforfait.

Onzes inziens is er een situatie van bijzondere omstandigheden op Duurkenakker en zouden wij hier voor de waardedaling van de woning en overlast gecompenseerd moeten worden.

8.3.1 De planschade expert van Antea Groep uit Utrecht die naar aanleiding van de bevindingen van makelaar Luring het schaderapport moest opmaken moest eerlijk toegeven dat hij in alle jaren dat hij planschade expert was, deze situatie nog niet eerder had voorbij zien komen. Ze hadden dan ook gemeend om voor het zonnepark, omdat er sprake is van bijzondere omstandigheden op Duurkenakker, het rompslompforfait zou moeten worden toegepast. Vanwege overlast, negatief imago, en alle hinderfactoren het geen normaal maatschappelijk risico meer is. Volgens de planschade expert was dit in Nederland niet eerder toegepast bij een soortgelijk project.

8.4 Onzes inziens gaat de bouw van de stikstofproductiefaciliteit overmatig lang duren (4½ jaar) is dit geen normaal maatschappelijk risico meer. De schade-expert van de Antea Groep gaf aan dat een normaal project een paar maanden duurt. Gemiddeld 6 maanden. In ons geval de bouw van de stikstofproductiefaciliteit (4½ jaar) vond hij een hele forse periode en al geen normaal maatschappelijk risico meer, laat staan de projecten waar de bewoners van Duurkenakker na 2022 nog mee te maken krijgen. Maar hij gaf aan dat daar in planschadeprocedures geen rekening mee wordt gehouden.

8.5 Onzes inziens heeft van Gasunie eerder gemeld dat zijn bedrijf de overlast zoveel mogelijk wilde beperken, helaas hebben we daar niets van ondervonden. We moeten zelf aan de bel trekken over de rammelende brug e.d. en overleggen met Gasunie worden juni verplaatst naar het najaar. De uitnodiging van Gasunie voor een locatiebezoek per fiets met een afsluitende barbecue in juli, hebben wij als buurt afgewezen, vanwege alle ellende. Een bankje of een kunstwerk op de rotonde voelt ook als afgescheept te worden. Met alle overlast die wij 4,5 jaar moeten ondervinden om de overlast in andere gebieden te beperken en met onze woning die minder waard is geworden wordt geen enkele rekening gehouden. Dan is het wel ontzettend zuur om te lezen en te horen dat Gasunie voor zijn eigen medewerkers wel heel goed zorgt terwijl wij als bewoners van Duurkenakker, naast een grote groep Groningers al jaren moet wachten op de afwikkeling van aardbeving schade en anderen op de start van de versterkingsoperatie.

8.5.1 Eind 2018 was door Gasunie een vrijwillige vertrekregeling ontwikkeld. Medewerkers met een vast dienstverband van 10 jaar of langer konden zich inschrijven om te voorkomen dat door boventaligheid gedwongen ontslagen zouden vallen. Is dit geen normaal maatschappelijk risico? Bijna 240 medewerkers (in Nederland) maakten met een druk op de knop gebruik van een hele aantrekkelijke vertrekpremie. Michiel Bal Gasunie wil niet vertellen hoe de vertrekregeling financieel in elkaar stak maar binnen een week was het maximaal gestelde aantal gehaald. In de wandelgangen circuleren bedragen rond de € 200.000,- en verhalen dat het aanbod zó aantrekkelijk was dat ze het niet konden laten lopen. De jaarrekening van Gasunie meldt de "reorganisatievoorziening" van 43,3 miljoen euro. Een van de strategie Pijler 1 + Organisatiefundament van Gasunie is Transparantie. Alle aandelen zijn in het bezit van de Staat der Nederland, vertegenwoordigd door het Ministerie van Financiën, waarom waren de bedragen op dat moment niet openbaar voor ons als belastingbetaler? In het halfjaarverslag van Gasunie van 2019 wordt melding gemaakt: *Het bedrijfsresultaat over het eerste halfjaar van 2019 is, in vergelijking tot dezelfde periode in 2018, met € 22 miljoen gestegen. Naast de toename van de*

opbrengsten, zijn de operationele kosten € 13 miljoen lager. Dit is grotendeels het gevolg van de vrijwillige vertrekregeling, waarbij 240 medewerkers Gasunie (Nederland) in de eerste helft van 2019 hebben verlaten.

9. Geen draagvlak

- 9.1 Bij de bewoners van Duurkenakker is geen draagvlak meer voor nieuwe projecten zoals de stikstofinstallatie waarvan wij voor de zoveelste keer veel overlast van gaan ondervinden. Door de stapeling/cumulatie van projecten in de afgelopen 25 jaar waardoor Duurkenakker een verkeersader is geworden en onze landelijke leefomgeving totaal is verdwenen en wij klem komen te zitten tussen industrieterreinen. We vinden dat we onevenredige belast worden en dat het niet meer tot het normaal maatschappelijk risico hoort.
- 9.2 Onzes inziens leidt de stapeling van (grote) projecten in de afgelopen 25 jaar voor een overbelasting voor ons als aanwonenden van de Duurkenakker, net zoals een stapeling van projecten binnen een organisatie leiden tot een overbelasting van een organisatie.
- 9.3 Daarbij zal ik onder punt 10 een uiteenzetting doen van de projecten waar we in de afgelopen 25 jaar mee te maken hebben gehad en waardoor we klem komen te zitten tussen industriegebieden en midden op een windpark komen te wonen.
- 9.4 Duurkenakker is de afgelopen 25 jaar verandert in een drukke weg, een verkeersader. Een stukje van maar 250 meter lang, een bottleneck, tussen 2 minirotondes met een klapperende verouderde brug. Het is de toegangsweg vanaf de N33 naar Veendam-Noord, Meeden, Muntendam en het Railport Groningen (RSCG) met zijn vele vrachtverkeer. Vanwege de korte afstand hebben we steeds te maken met optrekkend en alweer remmend vrachtverkeer en door de brugopeningen met veel files voor het huis.
- 9.5 Onzes inziens hebben buurtschap Duurkenakker en het aanliggende dorp Meeden inmiddels al genoeg bijgedragen aan de energietransitie in Nederland en wordt onze leefomgeving onevenredig veel belast en zou er geen toestemming meer moeten worden gegeven voor nog meer grote energieprojecten in onze directe omgeving, zoals zonneparken.
- 9.5.1 Aan de oostkant van het kleine dorp bevindt zich het grootste hoogspanningsverdeelstations van TenneT in Nederland, gepaard gaande met de verschillende hoogspanningslijnen die over en langs ons dorp lopen. In de afgelopen jaren is dit station gestaag gegroeid en momenteel vinden er weer uitbreiding plaats.
- 9.5.2 Aan de westkant van het kleine dorp wordt de grote stikstoffabriek van Gasunie gebouwd om het Noorse en Russische gas geschikt te maken voor de Nederlandse markt zodat de gaskraan in Groningen dicht kan.
- 9.5.3 Daartussen wordt aan de noordkant van Meeden een gigantisch Windpark met 27 mega hoge turbines (2x zo hoog als de Martinatoren) gebouwd. Daarbij komen door de versnippering aan de zuidzijde van het dorp nog eens 4 turbines.
- 9.5.4 Aan de westkant van het dorp komt het grote Energiepark Duurkenakker van 50 ha groot. Daarbij zijn nog allerlei initiatieven om meer zonneparken rond het dorp te bouwen.

- 9.6 Onzes inziens is aan de westkant van de N33 is in de afgelopen 25 jaar een industriegebied verrezen die aan de zuidkant begint bij de Dalweg in Wildervank, en als het zonnepark, windpark en de stikstofinstallatie in de Tussenklappenpolder komt, eindigt bij de A7 in Zuidbroek. Nergens wonen nog burgers in dit gebied of aan de toegangswegen. Alleen wij wonen er nog en komen ten gevolge van dit plan, klem te zitten tussen industrieterreinen.
- 9.7 Onzes inziens is bij de toestemming voor de nieuw aangelegde Transitieweg voor de uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit geen rekening gehouden met de enorme overlast en de lange duur (4,5 jaar) die de bouw van de stikstofproductiefaciliteit voor de bewoners van buurtschap Duurkenakker tot gevolg zullen hebben maar is er wel alles aan gedaan om de overlast in omringende dorpen tot een minimum te beperken.
- 9.7.1 De gemeente heeft bepaald dat de bewoners van Muntendam, Zuidbroek en Veendam absoluut geen overlast mogen ondervinden van de bouw van de stikstofproductiefaciliteit en daarvoor is apart de Transitieweg aangelegd. Het verbod op bouwverkeer door deze dorpen leidt tot een enorme overlast op Duurkenakker en is niet meer acceptabel.
- 9.7.2 Voor het bouwtransport met zwaar materieel van Windpark N33 is op verzoek van de gemeente aan de oostzijde van de N33 ter hoogte van Meeden een nieuwe op- en afrit op de N33 gerealiseerd. Echter via Duurkenakker mogen de zware bouwtransporten gewoon plaatsvinden.
- 9.7.3 Wethouder van de gemeente Midden-Groningen verzocht TenneT begin juli 2019 om een alternatieve route te onderzoeken voor 3 nachtelijke transporten van transformatoren over de Hereweg in Meeden. Volgens wethouder : "Kun je dat de mensen niet aan doen!". Echter de wethouder vindt het heel normaal dat de bewoners van Duurkenakker 4,5 jaar lang met gigantische overlast krijgen te maken.
- 9.8 Onzes inziens is er nooit enig begrip, ondersteuning of compensatie voor ons als aanwonenden geweest. De coalitie is nooit naar ons toe gekomen, we moesten onszelf altijd uitnodigen om er dringend om vragen. Een keer is een wethouder op Duurkenakker geweest omdat wij er om vroegen. Het was altijd eenrichtingsverkeer. Hun advies om zienswijzen in te dienen had geen enkele zin. Waarvoor eigenlijk?? Als een coalitie de gelederen gesloten houdt kan elke vorm van onrecht tegenover de burger worden gebagatelliseerd en hoeft men de verantwoordelijkheid t.o.v. het beleid tegenover de burger niet uit te leggen.
- 9.9 Onzes inziens hadden de meeste gemeenteraadsleden van de (nieuwgevormde) gemeente Midden-Groningen geen idee waar wij als bewoners van Duurkenakker de komende 6-10 jaar mee geconfronteerd worden en waar wij de afgelopen 25 jaar al mee geconfronteerd zijn. Dat er geen draagvlak is, is pas duidelijk geworden nadat 3 buurtbewoners gebruik hebben gemaakt van het spreekrecht tijdens de raadscommissie vergadering van 7 maart 2019 n.a.v. het zonnepark Energiepark Duurkenakker waar ook de stikstofinstallatie en de nieuw aangelegde weg is meegenomen. Na het spreekrecht heeft wethouder contact opgenomen met ons en zijn we in gesprek gegaan. De gesprekken zijn tot op heden als teleurstellend ervaren en de informatie die wij ontvangen is onvolledig of totaal anders dan wij via de media tot ons krijgen. Wij hebben niet het gevoel dat de gemeente zich sterk voor ons maakt, wel voor de initiatiefnemers van alle projecten.
- 9.10 De projecten onder punt 10 waar wij mee te maken kregen op Duurkenakker in de afgelopen 25 jaar hebben vaak enkele jaren aan voorbereiding en uiteindelijk maanden en soms langer dan een jaar aan uitvoering in beslag genomen, waardoor we regelmatig langdurig in de nabijheid van een bouwput woonden en de een naar de andere expert voor

een nul- en nameting in ons huis moesten toelaten. Ons net verbouwde huis totaal over de kop ging voor het aanbrengen voor geluidswerende voorzieningen om aan de geluidsnorm te kunnen voldoen. Wij kunnen ons niet anders herinneren dat we de een naar de andere bijeenkomst moesten bijwonen om op de hoogte te blijven en anders kreeg je achteraf wel te horen: 'Dan had u maar bezwaar moeten maken'. Enige steun of compensatie van gemeente, provincie of Rijk was in al die jaren niet te verwachten.

9.11

Weer moesten we de afgelopen jaren meerdere bijeenkomsten bijwonen waar meerdere projecten tegelijk werden besproken. We zien door de bomen het bos niet meer. We zijn geen juristen. Er komen rapporten tevoorschijn met verkeerstellingen die op verkeerde plekken hebben plaatsgevonden en van elkaar afwijken, nulmetingen vinden plaats al projecten al zijn opgestart, ons huis welke in 2003 al is aangepast vanwege te hoge geluidswaarden zou in 2019 ineens een veel lagere belasting hebben op de gevel? In februari woonde we een bijeenkomst bij waar we werden geïnformeerd over 9 verschillende projecten die in onze directe omgeving gaan plaats vinden:

9.11.1.1	De bouw van de stikstoffabriek (Gasunie)
9.11.1.2	Zonnepark Energiepark Duurkenakker (Sunvest)
9.11.1.3	Windpark N33 (Yard)
9.11.1.4	Remmingswerken in kanaal (provincie)
9.11.1.5	Klapperende brug (provincie)
9.11.1.6	Verkeersveiligheid (gemeente)
9.11.1.7	Bouw nieuw tankstation oostzijde viaduct N33 (gemeente)
9.11.1.8	Nieuw aan te leggen treinstation op Duurkenakker (gemeente)
9.11.1.9	Dijkverzwaring (waterschap).

9.12

En ook wij hebben te maken met schade door gaswinning en de trage afhandeling hiervan. Daarbij komt dat de zorg over de bodemdaling als gevolg van de zoutwinning rond Veendam.

9.13

Onzes inziens is het probleem op Duurkenakker dat elk project in de afgelopen 25 jaar apart is beoordeeld, stukje bij beetje kwamen de ontwikkelingen tot stand, maar voor ons is het inmiddels een stapeling, een cumulatie. De komst van de stikstofinstallatie, het verdwijnen van de landelijke omgeving en de enorme geluids-, verkeers- en fileoverlast door de komst van de nieuw aangelegde Transitieweg voor de uitbreiding van en de stikstofproductie faciliteit ontsloten in de Duurkenakker is te veel, is de druppel die de emmer doet overstromen....

10. Projecten in de directe omgeving van Duurkenakker in de afgelopen 25 jaar.

1995

- De komst van het nieuwe Rail Service Center Groningen (RSCG) inmiddels Railport Groningen. Hiermee kwam een eind aan de containeroverslagactiviteiten bij het oude NS-station in Veendam. Railport Groningen was de grootste inlandse railterminal en na Rotterdam de grootste containerterminal met een opslagcapaciteit van 125.000 container. Met containertreinen op 3 straatsporen van 900 meter lengte en een vierde spoor van 900 meter welk naar een loods leidt waar conventioneel vervoer afgehandeld wordt. Daarbij werden enorme hallen gebouwd met een totale opslagcapaciteit van 90.000 m².

Terrein Railport Groningen. Hier ten noorden van ligt de Duurkenakker met de brug over het A.G. Wildervonckkanaal. Links langs de loodsen loopt de Spoorhavenweg welke aan de noordzijde wordt ontsloten in de Duurkenakker als toegangsroute naar de N33 die rechts van het kanaal loopt.

1998

- Er werd een grote laad- en loskade gebouwd en een portaalkraan geplaatst. Deze zijn gebouwd voor de nieuwe activiteit op het RSCG-terrein, containervervoer met containerschepen.
- Bouw mestsilo's voor opslag van (drijf)mest voor mestdistributiebedrijf van Oosten in Meeden. Op jaarbasis werd ca. 150.000m³ dierlijke drijfmest van elders uit het land per schip en tankauto aangevoerd, opgeslagen en weer afgevoerd.

Mestopslag

- De douanepost aan de grens bij Nieuweschans werd gesloten en verplaatst naar het RSCG-terrein. Het kantoor waar goederen fysiek kunnen worden aangebracht, wederom had dit weer een toename van vrachtverkeer tot gevolg, ook verkeer wat verder geen bestemming RSCG heeft.

Douanekantoor RSCG

1998

- Nadat in 1992 de dijk was doorgebroken door aanleg van een gasleiding werd in 1998 de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal doorgestoken om meer schade ten gevolge van overstromingen en wateroverlast elders in de provincie te voorkomen. Ten gevolge hiervan heeft de Tusschenklappenpolder, waar de Stikstoffabriek wordt gebouwd, voor de 2^e keer binnen korte tijd, vijf weken onder water gestaan. Er werd zelfs een nooddijkje aangelegd achter Duurkenakker. Waarna we voor de 2^e keer te maken kregen met het fenomeen dijктоerisme en het maanden durende herstel van dijk en de polder.

31-12-1998 Spoorlijn Tussenklappenpolder plangebied stikstofproductiefaciliteit

2001

- Het RSCG-terrein werd door een nieuw aangelegde weg, de Spoorhavenweg, in het buurtschap Duurkenakker ontsloten om aan te kunnen sluiten op Rijksweg N33. Het gevolg was dat wij als bewoners plotseling werden geconfronteerd met enorm veel extra en zwaar vrachtverkeer. De rust was verdwenen. Onze bezwaren destijds werden ongegrond verklaard, maar achteraf is van de beloofde fiftyfifty verdeling van het vrachtverkeer met Veendam niets terecht gekomen. Komende van Assen staat ter hoogte van Duurkenakker de verwijzing naar het RSCG op de borden. Zeker 80% van het vrachtverkeer met bestemming RSCG neemt de route over Duurkenakker.
- Bouw nieuw viaduct N33 ter hoogte van Duurkenakker. Het viaduct ter hoogte van Duurkenakker moest vervangen worden voor een hoger viaduct. Vrachtwagen zaten met regelmaat klem onder het bestaande viaduct ter hoogte van Duurkenakker. Deze reconstructie gebeurde door uitbuiging van de N33. Het oude viaduct werd afgebroken en er werd een nieuw viaduct gebouwd en de op- en afritten kwamen ruimer te liggen.

Oude viaduct Duurkenakker wordt afgebroken.

- Na de opening van het RSCG vond de gemeente het niet nodig om iets voor verkeersveiligheid van de fietsers op Duurkenakker te doen. In rapporten bij de komst van het RSCG en Spoorhavenweg werd genoemd dat het niet wenselijk werd geacht om zwaar vrachtverkeer te mengen met fietsverkeer. Zelfs niet nadat we ook zelf getuige waren van 2 dodelijke ongelukken op Duurkenakker tussen vrachtwagens en fietsers. Het hoorde tot het normaal maatschappelijk risico. Gezamenlijk met enkele burens zijn we tot de Raad van State geweest voor de aanleg van de minirotondes omdat wij ons ernstig zorgen maakten over de verkeersveiligheid van de fietsers van onze eigen schoolgaande kinderen en de kinderen uit Meeden die via deze route naar de middelbare school moeten. Het uiteindelijke resultaat was de aanleg van 3 minirotondes.

2002

- Reconstructie Duurkenakker. Aanleg 3 minirotondes en vrij liggende fietspaden.

2003

- Als gevolg van deze reconstructie vond een akoestisch onderzoek plaats. Na het onderzoek kregen wij bericht dat ten gevolge van de Wet geluidhinder de Staat der Nederlanden genoodzaakt was om geluidswerende voorzieningen aan te brengen aan onze woning omdat bleek dat de binnenruimtes na de reconstructie van de N33 niet voldeden aan de geldende binnengrenswaarde. Een grote verbouwing vond plaats om geluidswerende voorzieningen aan te kunnen brengen. Als wij dit niet hadden geaccepteerd, konden we hier later geen rechten meer aan ontlenen en dat gold ook voor een eventuele volgende eigenaar van de woning. Achteraf blijken de geplaatste suskasten te weinig ventilatiecapaciteit te hebben en zijn we genoodzaakt om alsnog de ramen open te zetten waardoor het effect van de geluidswerende voorzieningen minimaal zijn. Een volgende eigenaar zullen wij moeten vertellen dat de geluidsbelasting aan de gevel van ons huis te hoog is. Wij kunnen ons voorstellen dat een potentiële koper hierdoor afhaakt of alsnog afhaakt door de geluidsoverlast op het terras. Het terras waar wij geen andere plek voor kunnen vinden omdat wij inmiddels rondom ingebouwd zijn door het RSCG-bedrijventerrein, de Spoorhavenweg, de verkeersader Duurkenakker en de inmiddels verdubbelde N33.
- Het brugdek van de oude Meedenerbrug ging op transport om opgeknapt te worden en om fietsstroken aan de brug te bevestigen voor de veiligheid van de fietsers. Weer werd er geheid om de pijlers voor de fietsstroken te plaatsen. Als gevolg hiervan moesten wij per fiets met het tijdelijke pontje, onze 3 jonge kinderen bij school, voetbal, en bij vriendjes etc. zien te krijgen. Het tijdelijke pontje in het A.G. Wildervanckkanaal voer helaas niet meer na 18.00 uur waardoor wij daarna ca 20 km moesten omrijden via Veendam naar Meeden.

2005

- De provincie realiseert een baggerdepot langs het A.G. Wildervanckkanaal ter hoogte van de stikstofinstallatie. Slib uit het Pekelder Hoofddiep en het Oosterdiep bij Wildervank werd per vrachtwagens aangevoerd. De vrachtauto met slib reden via Duurkenakker tussen huisnr. 9 en 11 langs de dijk van het A.G. Wildervanckkanaal van en naar het depot.

2006

Bouw van een biomassa vergisting installatie aan de Spoorhavenweg en uitbreiding van mestsilo's. De aanvoer per schip in de eerste jaren is vervangen door de aanvoer met tankauto's wat weer een toename van vrachtverkeer op de Duurkenakker ten gevolge had door de aanvoer van 25.000 ton biomassa en 150.000 ton vloeibare mest. Waarschijnlijk is de aanvoer inmiddels veel groter want er hebben nog grote uitbreidingen plaatsgevonden. De formele oplevering van het project heeft plaatsgevonden in december 2007. In januari 2008 is de eerste duurzame elektriciteit aan het elektriciteitsnet geleverd.

➤

Op voorgrond biomassa vergistingsinstallatie, noordoostkant Duurkenakker.

2010

- De eerste infoavonden m.b.t. de plannen voor windpark Meeden werden gestart. Inmiddels betekent dit plan dat we straks ingeklemd zitten tussen 34 windturbines van 220 meter hoogte, 2x zo hoog als de Martinitoren. Door de versnippering van de molens komen we in de toekomst midden op het grote windpark te wonen. Vanuit onze woonkamer hebben wij op korte afstand aan zowel de noord-, oost- als zowel de zuidzijde uitkijk op de megaturbines.

Rode pijl Duurkenakker

2011

- In mei 2011 wordt het nieuwe station Veendam geopend en start het reizigersvervoer met een halfuurdienst Veendam – Zuidbroek – Groningen. Waardoor de spoorwegovergang ter hoogte van Duurkenakker vaker sluit met naast de files die ontstaan tijdens de brugopeningen van de Meedenerbrug ook de sluiting van de spoorwegovergang de doorstroming van het verkeer niet bevorderen.

Spoorwegovergang Duurkenakker

2012

- In 2012 is een deel van de dijk van het AG Wildervanckkanaal aan de kant van het plangebied van het zonnepark verzaaid met zandzakken. Door de hoge waterstanden was de dijk verzadigd en begon te lekken.

- Bouw van de 1^e stikstoffabriek van Gasunie in de Tussenklappenpolder. De bouwactiviteiten vonden plaats via de bestaande route naar de gaswinlocatie in de polder, de Legeweg in Zuidbroek. Wij waren destijds in de veronderstelling dat het om een uitbreiding van de bestaande gaswinlocatie van de NAM ging. Hebben echter ook publicaties gemist omdat met regelmaat de krantjes met gemeentelijke informatie niet worden verspreid op buurtschap Duurkenakker liggend in een buitengebied.
- In alle jaren hebben wij als aanwonenden aangegeven dat de oude Meedenerbrug niet geschikt is als aanvoerroute naar de railterminal in Veendam. Daarnaast hebben wij diverse keren ondervonden hoe de inmiddels bredere containerschepen de veel te smalle brug moesten passeren en de dukdalven of de pijlers van de brug raakten waardoor ons huis een moment stond te schudden. Ook kwam het regelmatig voor dat een schip in het kanaal vast kwam te zitten ter hoogte van de brug en minutenlang lag te spoelen in het te ondiepe kanaal om de vaarweg vrij te krijgen, waarna deze te grote schepen weer verder konden varen. Het waterschap meldt ook dat van de beroepsvaarwegen (Winschoterdiep en A.G. Wildervanckkanaal) de nautische diepte kritiek voor de beroepsvaart begint te worden en hier en daar zijn al diepgangsproblemen.

Bij de verbreding van de Meedenerbrug in 2001 zijn de pijlers uitgebreid met nieuwe kleine pijlers voor de fietspaden. Eén daarvan, die aan de kant van het RAILSERVICECENTRUM werd er in 2012 finaal uitgevaren door een schip uit de richting Veendam. Het vaste brugdeel dat daarop lag, bleef uit gewoonte hangen. Het zat ingeklemd in het bruggenhoofd aan de kant van Muntendam en zat stevig tegen de autobrug. Eerst moet het loshangende stuk fietsbrug van 22 ton eruit. De pijler bestaat uit twee heipalen met een betonnen kop van een paar meter erop. De heipalen waren in de bodem gebroken en het blok hing er nog aan met de

wapeningskabels. Het leek erop dat de voorste paal al eerder gescheurd was. Het "breukvlak" leek niet schoon, maar was verweerd.

2012 Schip raakt pijler, nader onderzoek wijst uit dat dit al vaker is gebeurd.

2013

- Verdubbeling N33. Opnieuw belandden we langdurig in een bouwput van bouw- en zandtransporten voor de bouw van het 2^e viaduct en de aanleg van de vierbaansweg en de op- en afritten. Het heien veroorzaakte schade aan ons huis, maar werd niet vergoed omdat we buiten de wettelijke contouren woonden. Moe van al het gedoe hebben we op eigen kosten een aannemer ingeschakeld en de scheuren laten repareren. In geen enkel rekenmodel wordt meegenomen dat we naast de op- en afritten van een vierbaansweg wonen, met optrekkend- en remmend verkeer. We ondervinden daar wel degelijk veel extra geluidsoverlast van, dan als je aan een normale doorgaande weg zou wonen. Dit is voor het kleine stukje Duurkenakker van 250 meter niet anders. Helaas wordt voor ons als aanwonenden in rekenmodellen niet meegenomen (er is hier geen hinderfactor voor) dat je bij een klapperende bonzende brug, woont, tussen 2 minirotondes en op- en afritten van een vierbaansweg en de toegangsweg naar een railterminal woont.

2015

- Aardbeving schade. Twee keer waren we thuis en hebben we daadwerkelijk een knal gehoord en stond het huis een moment te schudden met als gevolg aardbevingschade aan onze woning. Een lekkende douche was het gevolg. Door de scheuren tussen tegels en voegen kwam het water naar beneden en hadden we weer scheuren in de buitenmuren. We meldde de schade bij de NAM/CVV. We woonden destijds net buiten de contourlijn van het aardbevingsgebied en hebben de schade zelf moeten herstellen.

2016

- Het rapport Herziening bestemmingsplan Bedrijventerreinen Veendam werd gepubliceerd. Groot was onze verontwaardiging dat bleek dat in de uitgebreide herziening bestemmingsplan Veendam waarin allerlei verkeersbewegingen op bedrijventerreinen en toegangswegen binnen de gemeente Veendam waren meegenomen maar Duurkenakker werd niet meegenomen. Waarschijnlijk krijgt Duurkenakker 80- 90% van het vrachtverkeer van het douanekantoor in Veendam en de grootste inlandse containerterminal Railport Groningen van Noord-Nederland te verwerken. Tevens is Duurkenakker een van de drie grote toegangswegen voor Veendam en Veendam-Noord. Weer worden we vergeten, wonende op de grens van de gemeente Veendam en Menterwolde.

2017

- Zonnepark Duurkenakker. Op moment dat de tijdelijke vergunning al is afgegeven worden we geïnformeerd. Weer moeten we meerdere bijeenkomsten bijwonen. Op enkele bijeenkomsten worden we meteen bijgepraat over 5 verschillende projecten. We zien door de bomen het bos niet meer. De bouw van de stikstoffabriek (Gasunie), Zonnepark (Sunvest), Windpark N33 (Yard), Remmingswerken in kanaal (provincie) en verkeersveiligheid (gemeente).
- Plotseling gaat ook 's nachts de brug van de Meedenerbrug open. Doordat de omgevingsgeluiden wegvallen word je midden in de nacht gewekt door de luide bel van de brug. Laat staan door de auto's met jonge(lui) met harde muziek (sub woofers) die midden in de nacht staan te wachten voor de brug. Over de wijziging van brugopeningstijden werden we van tevoren niet geïnformeerd.

2018

- Vanaf 2018 vele transporten van vrachtwagens met gesloten containers, met per trein aangevoerde zwaar vervuilde grond, afkomstige van een chemische fabriek uit Zuid-Duitsland, die per vrachtwagen vervoerd worden naar het bedrijventerrein van Pouw in de Eemshaven. Waarom worden deze niet in Eemshaven gelost?
- Start bouw van een 2^e stikstoffabriek van Gasunie waarvoor een nieuwe weg is aangelegd, die is ontsloten in de Duurkenakker, wederom om andere gebieden te ontlasten. De werkzaamheden zullen enkele jaren duren, waarschijnlijk tot eind 2022. Dit heeft tot gevolg dat er tot 700 mensen werken en daarbij komt nog de enorme aanvoer van bouwmaterialen. Het verkeer mag niet plaatsvinden door de dorpen Zuidbroek, Muntendam en Veendam. De aanvoerroute loopt via het stukje Duurkenakker.
- In november 2018 werden de scheuren in en om onze woning als gevolg van aardbeving door een aannemer van het CVW hersteld. Helaas was dit maar van korte duur.

- December 2018. Bouw van nieuwe remmingswerken in het A.G. Willdervanckkanaal naast ons huis. Het zou om vervanging van de dukdalven gaan, helaas blijkt het een gigantisch bouwwerk van roestige balken en pijpen van 4 meter hoog waardoor ons uitzicht in de woonkamer en ons vrije uitzicht richting Meeden is verdwenen. Door de heiwerkzaamheden voor de remmingwerken is weer scheuren/schade ontstaan aan ons huis waardoor ons net opgeknapte huis weer hersteld moet worden. Helaas werd in de vergunningaanvraag aangekruist dat het bouwwerk niet groter, niet hoger en niet langer werd... helaas bleek dit niet te kloppen en bleek de vergunningaanvraag achteraf niet te kloppen.

2018

2019

2019

- De kap in januari 2019 van de prachtige beeldbepalende bomen (witte abelen) langs de N33. Een enorme kaalslag, weer wordt het uitzicht minder vanuit onze woning en we blijven achter met een bittere nasmaak.
In juli 2018 werd een kapvergunning aangevraagd op het adres Duurkenakker 1 voor de kap van 280 bomen langs de N33 vanwege een wegverbreding. Deze vergunning werd weer ingetrokken. In september kwam weer een aanvraag voor kap vanwege de ouderdom van de bomen van de jaren 30 van de vorige eeuw. Echter de bomen waren 40 jaar jonger. De bomen zijn aangeplant in begin jaren 70, ten tijde van de opening van de nieuwe N33 tussen Veendam en Zuidbroek. In november zouden ze worden gesnoeid, en vervolgens komt in december opnieuw een aanvraag voor kap van 280 bomen binnen. De bomen zouden ziek zijn en een gevaar vormden voor de weggebruikers. Voordat de termijn van de aanvraag van de kapvergunning was verlopen werd er al een ontheffing verleend.

De bomen zijn beoordeeld door een medewerkster van Lokken Groenvoorziening, genaamd Janneke. Na 25 jaar werkzaam geweest te zijn bij de Plantenziektekundige Dienst is mijn conclusie is dat de bomen niet ziek waren. In de zeer hete zomer van 2018 lag er geen blad onder de bomen en ook met een recentelijke storm zijn er geen takken uit de overgebleven (zieke?) bomen gewaaid. Onze verbazing was dan ook groot, dat op basis van onderstaande rapport de ca 280 prachtige bomen zijn gekapt en mijn verbazing is nog groter dat het onderhoudsbedrijf Groenvoorziening Lokken van de N33 zijn eigen vlees mag keuren. Zij hebben het onderhoud van het groen langs de N33, hebben de bomen beoordeeld en mocht ze vervolgens kappen.

Hieronder de conclusie van het summiere rapport van Lokken Groenvoorziening op basis waarvan de 280 beeldbepalende bomen zijn gekapt:

Mijn algemene indruk van de staat van de bomen is dat ze veel gebreken hebben en ook risico voor de veiligheid opleveren. De plakkefs heb ik niet getoetst maar zo'n 80% van alle bomen heeft plakkefs. Dit is een te schuin ingeplante tak. Dat vormt een zwak punt. Bij een zware storm kan zo'n tak er zomaar uitvallen.
I.v.m. de gevaarzetting dient er z.s.m. actie worden ondernomen.

Mvg Janneke Lokken groenvoorziening BV.

Vreemd genoeg waren begin januari de bomen langs de op- en afritten ter hoogte van onze woningen Duurkenakker ineens niet meer ziek. Vermoedelijk in de hoop dat de roekenkolonie uit de gekapte bomen langs de N33 zich daar zou vestigen, hetgeen ook is gebeurd. Hiervan ondervinden we nu veel overlast.

Achteraf blijkt dat de dorpsraad in Meeden tegen de kap van de bomen was omdat men bang was dat de roekenkolonie zich zou verplaatsen naar de begraafplaats in Meeden. Weer om burgers elders geen overlast mogen ondervinden is besloten om de bomen langs de op- en afrit ten hoogte van Duurkenakker niet te kappen zodat de roekenkolonie zich hier heen kon verplaatsen, wat ook is gebeurd.

Onze conclusie is dat bewoners elders zo weinig mogelijk overlast mogen ondervinden en dat roeken beter beschermd worden dan de bewoners op Duurkenakker.

Enkele bomen ter hoogte van Duurkenakker. Voorjaar 2019 ten tijde van bouw remmingswerken. De roekenkolonie heeft zich verplaatst naar Duurkenakker.

- Groot is onze verbazing als de initiatiefnemers van Windpark N33 in het voorjaar van 2019 toestemming krijgen om te beginnen met de aanleg van een extra tijdelijke afslag op Rijksweg N33 ter hoogte van Meeden ten behoeve van het Windpark terwijl de Raad van State nog geen uitspraak heeft gedaan. Wetende hoe gevoelig dit alles ligt in Meeden is dit vragen om olie op het vuur. Als een van de speerpunten bij de Overheid momenteel een betrouwbare overheid is, dan is dit er in ieder geval geen goed voorbeeld van en was het zeer onverstandig en denigrerend richting de bevolking van Meeden e.o.

- Een week later na de uitspraak van de Raad van State is de officiële bouw van Windpark N33 (34 turbines) rijkscoördinatierегeling in Meeden, Muntendam en Veendam aangevangen.
- Bouw van zonnepark Energiepark Duurkenakker (50ha) in Tussenklappenpolder. Start aanleg 2019.
- De klapperende en bonzende Meedenerbrug uit de jaren 50 van de vorige eeuw, waar de provincie maar geen oplossing voor vindt. Na eerder toezegging van een hydraulische klem en constatering van diverse mensen dat hij wel erg veel lawaai veroorzaakt, en een kleine aanpassing dit jaar die de geluidsoverlast juist deed toenemen werden we in juli ineens gebeld door het akoestisch bureau dat er een nulmeting ging plaatsvinden. De provincie had het niet nodig gevonden om ons hier persoonlijk van op de hoogte te stellen. Weer kunnen we een dag vrijnemen, die wederom niet wordt vergoed. Een week lang kunnen we geen gebruik maken van een slaapkamer en staat er een stellage met stoeptegels in de woonkamer. We hebben duidelijk aangegeven dat het onzes inziens geen nulmeting kan zijn aangezien de activiteiten al maanden geleden zijn gestart.

Deze nog steeds bestaande Meedenerbrug op Duurkenakker uit de jaren 50 (familiealbum, jaren 60). Aan deze brug zijn in de 2003 fietsstroken bevestigd. Het is de toegangsweg vanaf Rijksweg N33 naar Railport Groningen, Veendam-Noord, de nieuwe naar de stikstoffabriek en de doorgaande weg van Meeden naar Muntendam.

Nadat de bouw van de Stikstoffabriek eind 2022 is afgerond, gaan we op Duurkenakker verder met de volgende projecten

- De bouw van een nieuw tankstation
- Dijkverzwaring c.q. –versterking A.G. Wildervanckkanaal
- Het geschikt maken van het A.G. Wildervanckkanaal voor drie-laags containervervoer zodat de frequentie daarvan flink opgevoerd kan worden (ook 's nachts).
- De brug zal ook moeten worden vervangen voor een bredere brug en moeten de net geplaatste remmingswerken weer worden verplaatst.
- De komst van een treinstation op Duurkenakker

11. Tot slot

In het ontwerpbesluit zijn geen voorwaarden opgenomen ten gunste van de door ons te ondervinden overlast en hinder en zijn geen voorwaarden opgenomen waarin de vergunninghouder wordt verplicht die hinder te beperken en ons voor het door ons te ondervinden nadeel te compenseren.

We zijn van oordeel dat de feitelijk uitvoering van de uitbreidingswerkzaamheden die voor ons gedurende een lange periode overlast en hinder en daarmee nadeel en schade veroorzaken hun oorzaak vinden in het thans voorliggende ontwerpbesluit.

Het (ontwerp)besluit ligt daarmee ten grondslag aan het schadeveroorzakende feitelijke handelen dat door de uitvoering van de werkzaamheden plaats zal vinden. We zijn van oordeel dat daarmee bij de beoordeling van de aanvraag en het daarop te nemen besluit rekening dient te worden gehouden en aanvullende voorwaarden aan de vergunninghouder dienen te worden gesteld waaronder die tot compensatie van het door ons te ondervinden nadeel. Wij wijzen in deze op de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 26-06-2019 ECLI:NL: RVS: 2019:1995.

Hierbij verzoeken wij u om in uw definitieve besluit met het voorgaande rekening te houden en onze rechten te beschermen.

Wij vertrouwen erop u met deze zienswijze van voldoende informatie te hebben voorzien en verzoeken u vriendelijk om ons hiervan een ontvangstbevestiging sturen en hierop een schriftelijke reactie te geven.

Met vriendelijke groet,

Kennisgeving/bekendmaking aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek

Van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019 ligt voor de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek het ontwerpbesluit (fase 2) ter inzage. Iedereen kan tijdens deze termijn op het ontwerpbesluit reageren door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

Gasunie Transport Services B.V. (GTS) is van plan de bestaande stikstofproductiefaciliteit op de (oude) Klappenpoolder in Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen) uit te breiden. In de nieuwe installatie wordt gebruik gemaakt van de huidige gasproductie. Het ontwerp kan gemeentelijk worden goedgekeurd. Daardoor ontstaat er nogmaals landbouwgas. Dit gas is geschikt voor (1-) en kookapparatuur van huishoudens in Nederland en wordt via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie tot een complete gasproductie- en afzetinstallatie met een omvang van 10 tot 12 miljoen liter aardgas per dag. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag.

Waarom is dit project belangrijk?

Men labuurt heeft behoefte aan de gaswinning uit het Groningerland en snelt mogelijk te worden. De uitbreiding van de bestaande gasproductiefaciliteit in Zuidbroek is daarom nodig. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is de rijkscoördinerende regeling van toepassing. Het ontwerpbesluit en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden in een gecombineerde procedure in een aantal fasen voorbereid. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure.

Deze aanvullende gasproductiefaciliteit zal worden gebouwd op een bestaand gebied van de bestaande gasproductiefaciliteit. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag. Het ontwerp is bedoeld voor de productie van aardgas met een maximale capaciteit van 10 miljoen liter per dag.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt het ontwerpbesluit van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019 digitaal inzien op www.bureaustikstofproductie.nl. Op papier kunt u deze stukken in de periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op de volgende locaties: Gemeente Midden-Groningen, Ceres 106, 9811 AC Kerkwâld, telefoon 030 371 11 31.

Waarom is een zienswijze belangrijk?

Iedereen kan een zienswijze indienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van het ontwerpbesluit. U kunt hierbij denken aan:

- Staat er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten of in het BEK?
- Zijn er taken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt (nu of later)? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
- Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van het ontwerpbesluit of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Alleen als u een zienswijze indient op het ontwerpbesluit heeft ingediend, kunt u later vragen dat besluit te heropenen bij de Afdeling Ruimtelijke Ordening van de Rijksoverheid.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 21 juni 2019 tot en met donderdag 1 augustus 2019. Dit kan op werkdagen vóór 16.00 uur.

U kunt het ontwerpbesluit van het ontwerpbesluit op www.bureaustikstofproductie.nl onder 'Stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek' of u rijdt dan het adres van de Afdeling Ruimtelijke Ordening van de Rijksoverheid op.

Per post

Bureau Energieproductie
Inspreekpunt Stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek - Fase 2
Postbus 106
9811 AC Kerkwâld

U kunt de stukken ook inzien op:

Wilt u ook brief ontvangen binnen een week na het indienen van de zienswijze, dan kunt u het ontwerpbesluit aanvragen op www.bureaustikstofproductie.nl. Het ontwerpbesluit wordt verzonden tussen 9.00 uur en 16.00 uur vóór het einde van de werkdag. Het ontwerpbesluit wordt verzonden op woensdag 27 juni 2019.

U kunt de stukken ook inzien op: www.bureaustikstofproductie.nl. Het ontwerpbesluit wordt verzonden tussen 9.00 uur en 16.00 uur vóór het einde van de werkdag. Het ontwerpbesluit wordt verzonden op woensdag 27 juni 2019.

Wat is de definitieve beslissing?

De ontwerpbesluiten worden definitief vastgesteld bij het vaststellen van het definitieve besluit. Het definitieve besluit wordt verzonden ter inzage gelegd. De ontwerpbesluiten zijn onder andere de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek. In twee aanvullende stukken op www.bureaustikstofproductie.nl. Het ontwerpbesluit wordt verzonden op woensdag 27 juni 2019.

Waar is meer informatie?

Meer informatie over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek en alle behorende documenten vindt u op www.bureaustikstofproductie.nl. Het ontwerpbesluit wordt verzonden op woensdag 27 juni 2019.

Verzonden: Donderdag 1 augustus 2019 23:14
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 2

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerp-besluit?

JA, ZIE ZIENSWIJZE

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

JA, ZIE ZIENSWIJZE

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

JA, ZIE ZIENSWIJZE

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

JA, ZIE ZIENSWIJZE, DEZE IS OOK PER POST VERSTUURD OP 29-07-2019 AANGEZIEN WE NOG EEN ONTVANGSTBERICHT HEBBEN ONTVANGEN , STUUR IK DE ZIENSWIJZE OOK DIGITAAL. ER ZIJN GEEN WIJZIGINGEN AANGEBRACHT T.O.V. DE VERSIE DIE 29-07-2019 PER POST IS GESTUURD.

Reactie